

Hekkende sjøfugl i indre og midtre Oslofjord 2023

Knoppsvanene som ruger i Sandspollen har bygget rede av
stillehavsøsters og føret med bruntang
Foto Morten Bergan

Av

Morten Bergan
Geir S. Andersen
Tonny Andersen

Innhold

Sammendrag	3
Bakgrunn	4
Metode	5
Feltarbeid	7
Resultater indre Oslofjord	9
Artsgjennomgang	10
Resultater	31
a) Fredete lokaliteter – Bunnefjorder	32
b) Fredete lokaliteter – Vestfjorden	37
c) Fredete lokaliteter – Drøbaksund	46
Interessante, ikke-fredete lokaliteter	50
Resultater Breiangen	54
Tabeller	58

Sammendrag

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene i Oslofjorden så gjennomfører Statsforvalteren i Oslo og Viken jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. Oppdraget utføres av BirdLife Oslo og Akershus og Buskerud (tidl. Norsk Ornitologisk Forening). Tellingene omfatter alle arter hekkende andefugler, vadefugler og måkefugler på et hundretalls holmer og skjær i fjordens delområder: Bunnefjorden, Vestfjorden, Drøbaksund (som sammen utgjør og rapporteres som indre Oslofjord) og Breiangen (midtre Oslofjord). Denne rapporten viser resultatet av tellingene i 2023.

Årets tellinger ga 4947 par i indre Oslofjord totalt (altså summen av Bunnefjorden, Vestfjorden og Drøbaksund), eksklusive gravand og siland som vi bare teller voksne individer av (ikke reir, se over). Dette er en nedgang fra 5250 par i 2021, en reduksjon på -5,8 %. Tallene for Breiangen er henholdsvis 842 par sjøfugl i 2023 mot 986 par i 2021, også her en reduksjon (-14,7 %).

Tidligere ble det levert tre rapporter; én rapport for indre Oslofjord i Oslo og Akershus, én rapport for indre Oslofjord i Buskerud (Hurum og Røyken) og én rapport fra midtre Oslofjord = Breiangen, som nå også hører inn under Asker kommune. Fra og med i 2021 ble de tre tidligere rapportene samlet i en og samme rapport. Det vil fortsatt være noe forskjell i design på tabellverk etc. mellom indre Oslofjord og Breiangen også denne gangen.

På grunn av den organisatoriske omleggingen til Viken fylke så vil det være noe mer komplisert å sammenligne tall med tidligere rapporter. Dette også fordi tidligere Buskerud hadde en periode på 1990-tallet da det ikke ble avholdt sjøfuglregistreringer i deres del av fjorden. Man kan altså ikke bare summere tall for hekkebestanden i indre Oslofjord for Akershus og Buskerud i alle år. I figurfremstillingen har vi derfor beholdt «gamle» Oslo og Akershus og «gamle» Buskerud som separate kurver i den grafiske fremstillingen. Vi slutter derfor å vise egne kurver for fredete vs. ikke-fredete lokaliteter – det ble for mye og uoversiktlig i grafene. Og neppe så veldig faglig nødvendig.

Sauholmen i Sonsbukta, Vestby har historisk blitt sjeldent besøkt da den ligger så alene langt unna alle de andre koloniene (langt å kjøre fra vår base i indre Oslofjord). Lokaliteten ble besøkt i de tre siste tellingene 2019, -21 og -23, men pga. så store historiske hull inngår Sauholmen derfor ikke i grafene.

Til slutt gir vi noen observasjoner av ytterligere et par kysttilknyttete arter hjemmehørende i fjorden.

Bakgrunn

Indre Oslofjord har et rikt fugleliv, men er også et viktig friluftsområde for befolkningen i Stor-Oslo med omegn. Det innebærer at sjøfuglenes hekkeplasser, oppvekstområde og næringsområder i sommerhalvåret er sterkt preget av ulike menneskelige fritidsaktiviteter, både i strandsonen og til sjøs. Bare i Oslo og Akershus skal det finnes ca. 170 000 fritidsbåter (ref. batmagasinet.no 6.5.2023) – altså, i 2023, ca. 34 ganger så mange båter som det er sjøfugler i fjorden. Det er konkurranse om bruken av skjær, holmer og strender.

Utover på 1970-tallet ble konflikten mellom sjøfugler og friluftsliv viet mye oppmerksomhet. Etter feltarbeid i 1974 og 1976 ble 24 hekkelokaliteter fredet som naturreservater i 1978, samt tre lokaliteter omkring Malmøya/Oslo som naturminne med fuglelivsfredning i 1979 = 27 lokaliteter tilsammen. I 2008 og 2009 ble ytterligere 16 lokaliteter = 44 lokaliteter i fjorden er fredet med formål å verne sjøfuglenes hekkeplasser med fuglelivsfredning og ilandstigningsforbud. Det er ytterligere noen vernete holmer, men dersom verneformålet ikke er sjøfugl så kommer de ikke i «fredet-listen» i denne rapport selv om de, nå, kan huse en betydelig del sjøfugler. I tillegg kommer det seks lokaliteter i Breiangen, alle fredet som naturreservater inkl. sjøfugl i perioden 1977-2009 samt Nordre Sauholmen i Sonsbukta, Vestby fredet 2009.

I tillegg til den naturlige sjøfuglbestanden i fjorden har det fra slutten av 1970-tallet etablert seg tre gåsearter i fjorden. Opprinnelig skyldtes dette utsettinger og rømlinger fra dyreparken på Ekeberg i 1970-årene, men i senere tid også pga. innvandring via bestandsøkning fra sørlandskysten (grågås) og Sør-Sverige (hvitkinngås). Alle disse gåsebestandene økte utover på 1980-, 1990- og 2000-tallet. Samtidig ble det meldt om økende problemer knyttet til tilgrising av grøntområder og badesteder med gåsemøkk, og i noen grad beiteskader på kornåkre i innlandet (kanadagås). Forvaltningsmyndighetene har valgt å svare på dette ved å gjennomføre ulike bestandsregulerende tiltak slik som punktering av egg i rugetiden og i noen grad ved å tillatte skadefelling. Disse tiltakene blir i hovedsak gjennomført for kanadagås og hvitkinngås i Nesodden, Oslo, Asker og Bærum kommuner, i noen grad også for grågås (i Bærum). Eggpunktering har ikke blitt utført siden 2019. Øvrige arter har kun «naturlige» påvirkninger, skjønt noen arter er jaktbart vilt.

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene, både de man ønsker å verne og de man ønsker å redusere i antall, gjennomfører Statsforvalteren jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. For tiden gjøres dette annethvert år, med en registrering av makrellterne også i det mellomliggende året.

I «mellomårene» 2020 og 2022 ble vi også hyret av NINA for egne tellinger av ærfugl pga. funn av urovekkende mange døde ærfugler i ytre Oslofjord og Skagerrakkysten. Det var ønskelig med et referanseområde i indre del av Oslofjorden. Disse tellingene ble utført til samme tid og på de samme lokalitetene som våre normale sjøfugltellinger. Tallene for disse tellingene er derfor direkte sammenlignbare og inkluderes derfor i grafen for ærfugl. Samtidig med spsialtellingene for ærfugl talte vi da også noen arter som det var enkelt å følge opp i tillegg: knoppsvane, storskarv, gravand og siland.

Oppdraget settes ut til BirdLife (Norsk Ornitologisk Forening) – Oslo og Akershus og Buskerud. Denne rapporten viser samlet resultat av tellingene i indre Oslofjord og i Breiangen i 2023.

Metode

Foruten tilfeldige tellinger på 1950-tallet ble sjøfuglkolonier i Oslo og Akershus (Viken) talt opp første gang i 1974 og 1976, i 1976 i en stor del av det nåværende rapportområdet. Det var årlige tellinger 1978–1991, deretter tellinger annethvert år. Fra og med 1981 har tellingene omfattet alle skjær, holmer og øyer i Oslo og Akershus innenfor Drøbak, noe mer sporadisk i Buskerud, men f.o.m. 1995 har det vært sjøfuglregistreringer i hele indre Oslofjord så vel som i Breiangen. Naturreservatet Sauholmen i Sonsbukta, Vestby er normalt ikke med i våre tellinger da lokaliteten ligger så langt unna de øvrige lokalitetene at det var upraktisk å reise helt dit. Men lokaliteten har blitt besøkt de tre siste telleårene. På grunn av så mange historiske hull inngår ikke Sauholmen i grafene.

Tellingene har i alle år blitt utført av forfatterne, stundom med noen «gjestetellere». I år deltok Sari Cunningham en av dagene (hovedsakelig i «gamle» Asker 16.5). Åsmund Fjellbakk talte på Sauholmen i Vestby.

Registreringene oppgis i antall par, dersom intet annet er oppgitt, og har blitt utført etter samme metodikk som tidligere:

- a. Ilandstigning på lokaliteten i hele rapportområdet og opptelling av faktisk funne, bebodde, reir, ev. observasjon fra båt for arter som hekker svært åpent og lett tilgjengelig på lokaliteter uten særlig vegetasjon. Tellingene utføres i midten av mai, før klekkesid som er i dagene straks etter 20. mai (for de fleste arter).

Eksempel på lokalitet som lar seg telle fra båt uten ilandstigning. Bergarten med lyse kalksteinsbenker gjør det enkelt å «følge fjellet» med kikkert fra båt i stille sjø. Nakkeskjær i Oslo. Foto Morten Bergan

- b. Observasjoner av klekte gåsekull. Grågåskullene klekker ofte før våre tellinger hvorpå de forlater hekkeplassen og svømmer omkring til egnede lokaliteter med ungene. Vi registrerer da disse kullene på den lokaliteten der de ble observert. Dette kan virke noe tilfeldig, men eksakt hekkeplass er jo ukjent.
- c. Supplerende tellinger av rugende makrellterner i Oslo, Ås, Nesodden, Asker og Bærum omkring 10. juni. Dette fordi ternene hekker på et senere tidspunkt enn måkene. Vi kan da ikke gå i land pga. klekte måkeunger, ternene telles derfor fra båt. Ternene hekker normalt på lave og oversiktlige partier slik at denne metoden virker godt. Separate ternetellinger har blitt utført også i mellomårene siden 2012. Ternetellinger suppleres ikke fra Drøbaksund eller Breiangen. Ternetallene våre er derfor ganske sikkert noe lavere enn den virkelige bestanden. I noen grad suppleres tallene for fiskemåke på denne telledagen da deler av fiskemåkebestanden har senere egglegging. Vi bruker da det høyeste tallet for disse.

- d. Telling av voksne gravender og silender observert i rapportområdet i midten av mai. Disse to artene hekker gjemt i hulrom slik at vi ikke finner eksakte reir. Derfor brukes en metode som skiller seg fra de øvrige sjøfuglartene. For disse to artene telles antall individer! Usikkerheten i disse tallene er nødvendigvis større, da også trekkende individer kan oppholde seg i fjorden på denne tid. Dette gjelder nok mest for den senthekkende silanda. En periode på 1990-tallet ble det også utført egne silandtelling i midten av juli måned på en tid da silanda hadde små unger, og arten ble vurdert som sjeldnere enn i dag.
- e. Vi blir mer og mer oppmerksom på strandsnipe som hekkefugl i marint miljø i Oslofjorden, og nytt av året er at mistenkte hekkinger føres opp i tabellen. Se tekst under strandsnipe.

Merk, igjen, at vi teller antall hekkende par. Det er dette som oppgis i vedlagte tabellverk. Tallene føres inn i BirdLife OAs innrapporteringsside under prosjekter – da som antall individer der ett par = to individer, som jo ikke er korrekt for f.eks. andefugler. Tabellene er ordnet i én for fredete lokaliteter og én for ikke-fredete lokaliteter. Dersom en lokalitet var uten hekkende fugl vil fredete lokaliteter fortsatt stå oppført i tabellene, men da, selvsagt, med null. Men vi har vært der! Ikke-fredete lokaliteter uten fugl blir ikke tabellført.

Vi kaller alt innenfor Storskjær/Småskjær ved Storsand/Drøbak for indre Oslofjord, som vi separerer i Bunnefjorden, Vestfjorden og Drøbaksund, og alt fra øyene utenfor Hurumlandet sør for Filtvedt/Tofte for Breiangen i lokalitetspresentasjonen og i tabellene våre. Pga. de ikke helt identiske årene det er talt for Akershus vs. Buskerud, har vi valgt å ha separate kurver for de to delområdene i den grafiske fremstillingen, fortsatt da merket henholdsvis OA og BU (Oslo og Akershus samt Buskerud) i grafene for indre Oslofjord.

Presentasjonen av lokaliteter blir geografisk fordelt på Bunnefjorden, Vestfjorden, Drøbaksund og Breiangen. Dette matcher heller ikke helt med kommunegrenser da vi f.eks. legger hele Lysakerfjorden til delområde Vestfjorden (selv om noe ligger i Oslo).

Enkelte lokaliteter mangler offisielle navn. Disse har blitt navnsatt av oss grunnet vårt behov for et stedsnavn – f.eks. Feilskjær, Solskjær, Paddeskjær etc. Disse lokalitetene finner man altså ikke på kartverk, men ble opplistet og omtalt i 2007-rapporten. Noen av de mindre brukte av disse står i anførselstegn i tabellverket, men vi har nå også skrevet inn en nærliggende «moderlokaltet» slik at det skal være mulig å finne frem til den navnløse på et kart. Vi nevner alternativ navngiving på lokaliteter der det verserer forskjellige navn.

Bundefjorden sett fra toppen av Malmøya og vestover mot Malmøykalven og Nesodden 12.8.2023. De tre hekkeholmene er Husbergøya (til høyre) og Nordre og Søndre Skjælholmen. Bak Malmøykalven skimtes Hertugskjær med en seilbåt bakenfor. Foto Morten Bergan

Feltarbeid

Årets tellinger ble gjennomført i perioden 15.–21.mai 2023, slik: Lysakerfjorden og ytre (nordre) Bunnefjorden 15.5., utenskjærs i Bærum, «gamle» Asker og vestsiden av Nesoddlandet (Steilene) i Vestfjorden 16.5. (men Ytre Vassholmen ble besøkt allerede den 14.5.), innenskjærs i Bærum og «gamle» Asker 18.5., Drøbaksund 19.5., Breiangen 20.5. og innerst i Bunnefjorden i Ås samt Ildjernet i Nesodden den 21.5., og Sauholmen den 9.6.

Egne «ternetellinger» ble gjennomført i Ås, Nesodden, Oslo, Asker og Bærum kommuner den 10.6. Denne ternetellingen omfattet delområdene Vestfjorden og Bunnefjorden.

Vi ble også bedt om å vurdere hekkeresultat for hettemåke og makrellterne spesielt grunnet nasjonal nedgang i bestanden for disse to artene. Dette er ingen enkel oppgave da unger kan ligge gjemt i vegetasjonen, som jo er høyere utover i juni enn i mai måned, men en kvalitativ vurdering vil bli nevnt under disse to artene og, sporadisk, under lokaliteter med kolonier av de to artene.

Våren og forsommeren 2023 var preget av mye pent vær og svært tørt.

2022–23 har vært et år med mye fugleinfluensa. Vi har ikke observert døde fugler under tellingene våre og heller ikke i løpet av sommeren. Imidlertid, det har blitt oss fortalt at en del knoppsvaner i Holmenbukta, Asker døde i løpet av høsten 2021 og vinteren 2023. dette kan forklare en tilsynelatende mangel på svanekull i fjorden.

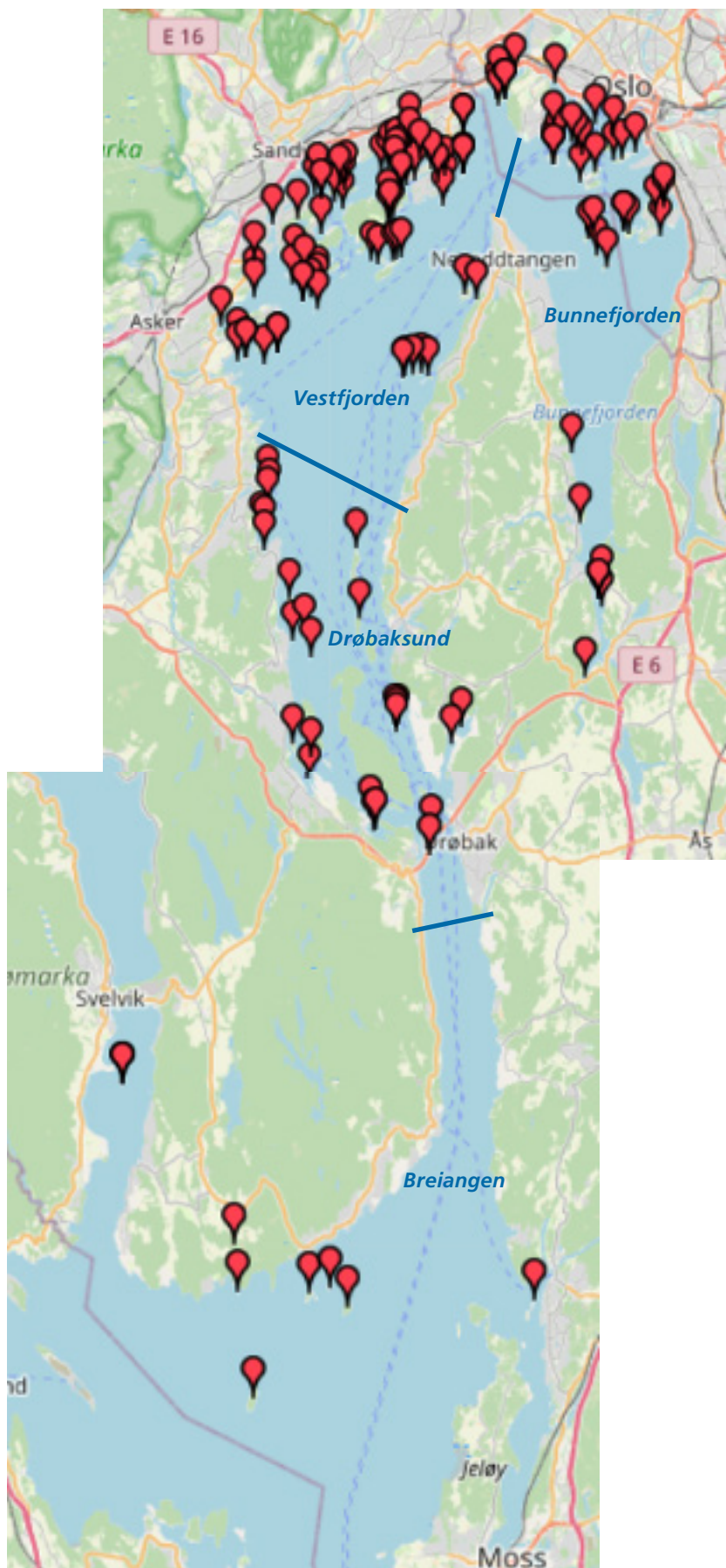
Forklaring på fugleart i kolonneoverskriftene i tabellene er som følger:

Ks=knoppsvane, **Kg**=kanadagås, **Hg**=hvitkinngås, **Gg**=grågås, **Sa**=stokkand, **La**=laksand, **Æf**=ærfugl, **Tj**=tjeld, **Rs**=rødstilk, **Ss**=strandsnipe, **Sk**=storskarv, **Gh**=gråhegre, **Hm**=hettemåke, **Fm**=fiskemåke, **Gm**=gråmåke, **Sm**=sildemåke, **Sb**=svartbak, **Mt**=makrellterne

Svartbak. Foto Morten Bergan

Kart over undersøkelsesområdene med lokaliteter med hekkende sjøfugl i 2023 anvist med røde markører.

Kart over hele kartleggingsområdet, med lokaliteter i indre Oslofjord med Bunnefjorden, Vestfjorden, Drøbaksund og Breiangeren, samt Sauholmen i Sonsbukta. Områdeavgrensning mellom de angitte fjordavsnittene er gitt med blå strek.

RESULTATER Indre Oslofjord:

Årets tellinger ga 4947 par i indre Oslofjord totalt (altså summen av Bunnefjorden, Vestfjorden og Drøbaksund), eksklusive gravand og siland som vi bare teller voksne individer av (ikke reir, se over). Dette er en nedgang fra 5250 par i 2021, en reduksjon på -5,8 %. Tallene for Breiangen er henholdsvis 842 par sjøfugl i 2023 mot 986 par i 2021, også her en reduksjon (-14,7 %).

Variasjoner innen de ulike artene fra år til år er vanlig blant sjøfugler. Bestandsendringene varierer mellom de forskjellige artene og vi henviser til artsomtalen for detaljer. Her bare en kjapp status om endring fra siste telling, i 2021, og langtidstrendene over tid;

- Kanadagås økning fra 2021, **negativ** langtidstrend. Dette har jo vært en ønsket intensjon fra forvaltningen da kanadagås er en fremmedart.
- Hvitkinngås økning fra 2021, **positiv** langtidstrend.
- Grågåås økning fra 2021, **positiv** langtidstrend.
- Knoppsvane økning fra 2021, **positiv** langtidstrend.
- Gravand nedgang fra 2021, **negativ** langtidstrend.
- Stokkand for lav bestand til å vurdere, **negativ** langtidstrend.
- Ærfugl jevnt fra 2021, **positiv** langtidstrend eller et nokså **stabil** bestandsnivå siden 2015.
- Siland økning fra 2021, **negativ** trend snudd tilbake til, nå, **positiv** langtidstrend igjen.
- Tjeld økning fra 2021, **negativ** langtidstrend, men **stabil** i Breiangen.
- Strandsnipe økning fra 2021, **positiv** langtidstrend.
- Rødstilk utgått? Uansett for lav bestand til å vurdere.
- Sandlo for lav bestand til å vurdere
- Hettmåke nedgang fra 2021, **negativ** langtidstrend eller heller et nokså **stabil** nivå siden 2011.
- Fiskemåke nedgang fra 2021, **negativ** langtidstrend.
- Svartbak nedgang fra 2021, **positiv** langtidstrend **eller stabil** siden sekelskiftet, **stabil** i Breiangen.
- Gråmåke oppgang fra 2021, **negativ** langtidstrend.
- Sildemåke nedgang fra 2021, **positiv** langtidstrend, **stabil(?)** i Breiangen.
- Makrellterne økning fra 2022 og nedgang fra 2021, **negativ** langtidstrend; nokså **stabil** f.o.m. 2009.
- Storskarv økning fra 2021, **positiv** langtidstrend.
- Fiskeørn. Stabil fra 2021, **positiv** langtidstrend.
- Skjærpiplerke stabil, men **positiv** langtidstrend. Dog for liten bestand i indre fjord til å vurdere.

Knoppsvanen i Sandspollen, Asker har bygget rede av stillehavsøsters og føret med litt tang. Foto Morten Bergan

Artsgjennomgang

Herunder presenterer vi årets telleresultat for hver enkelt art sjøfugl totalt på de undersøkte lokalitetene i henholdsvis indre Oslofjord og Breiangen separat, men utviklingen er samlet på en og samme graf. Merk at grafens kurver for indre Oslofjord presenteres som «gamle» Oslo og Akershus (OA) og som «gamle» Buskerud (BU) – av historiske grunner (forklart foran). Der det er årlige registreringsdata har grafene heltrukken linje, for øvrig punktvis.

Rekkefølgen på artene er nå etter BirdLifes retningslinjer om å følge International Ornithological Committee (IOC), altså noe endret fra tidligere år.

KANADAGÅS *Branta canadensis*

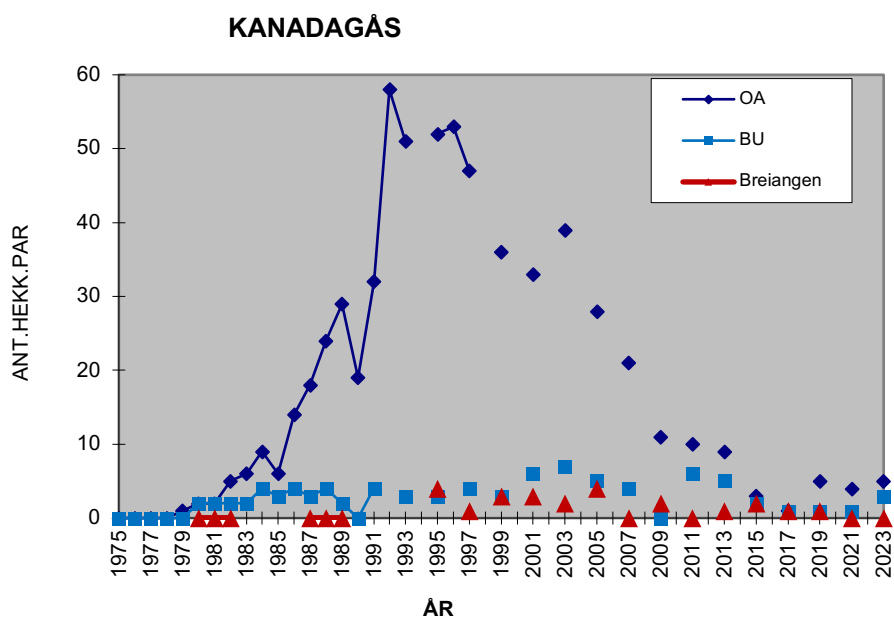
Etter flere år med målrettet innsats for å redusere bestanden av denne introduserte arten (eggpunktering siden 1989 av, jakt siden 1992) er det nå ikke mange kanadagåsparene igjen fjordlans.

- Indre Oslofjord:

Det ble funnet 8 par i 2023, opp fra 5 par i 2021. Ganske normale tall for perioden f.o.m. 2015 av selv om 3 par i BU er det høyeste her siden 2013. Men det var altså langt flere før i tida med toppårene på 58 par (OA) i 1992 og 7 par (BU) i 2003.

- Breiangen:

Som i 2021, så ble det heller ikke i år funnet noen rugende kanadagås i Breiangen i 2023. I perioden 1995–2019 har her, normalt, hekket 0–4 par. Rekordårene med 4 par er så langt tilbake som 1995 og 2005.

Figur 1. Kanadagås. Antall hekkende par indre Oslofjord 1975–2023. Første kjente hekkefunn i indre Oslofjord ble gjort i 1979, første i Breiangen i 1995.

HVITKINNGÅS

Branta leucopsis

- Indre Oslofjord:

Totalt fant vi 440 par hvitkinngås, dette er opp fra 367 par i 2021 (+20 %), men 2021 hadde en liten bestandsdipp i «gamle» OA og det har ligget på drøyt 400 par de siste tellingene. Årets 440 par er ny rekord, av disse var 402 par i «gamle» OA og 38 par i «gamle» BU. Vi funderte, sist, litt på om fugleinfluensaen påvirket hvitkinngåsa (død i overvintringsområdet), men med ny rekord også i år tror vi vel ikke det. Det har vært eggpunktering i Bunnefjorden i en årrekke (f.o.m. 2006 til 2019) uten synderlig effekt på bestandsveksten.

Opp gjennom årene har hvitkinngåsa gått over fra å hekke med store deler av bestanden konsentrert i noen få, store, kolonier (Skjælholmene, Bleikøykalven, senere også Vassholmene og omkring Fornebu SV), til å hekke noe mer spredt.

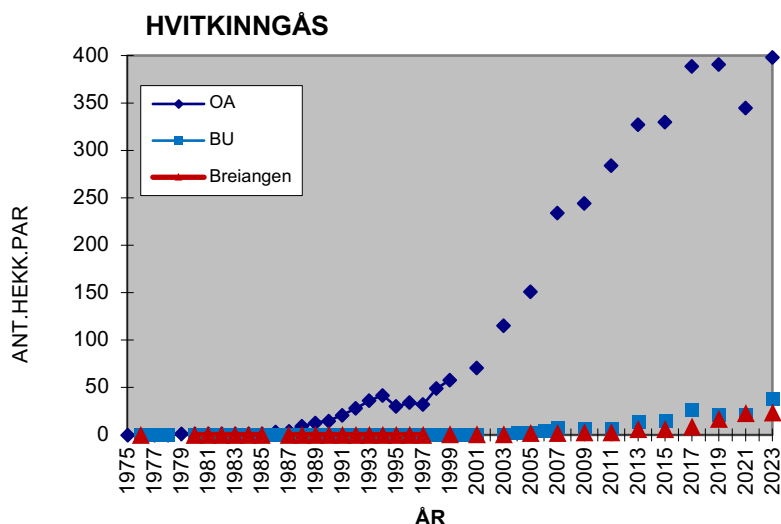
De største koloniene i 2023 var, også i år, Søndre Skjælholmen med 79 par (rekord), dernest 39 par Husbergøy, Rauskjæra 33 par, Knerten i Steilene 30 par, Ytre Vassholmen 28 par, og 25 par Nordre Skjælholmen. Disse lokalitetene huser altså en betydelig konsentrasjon av bestanden. Nedover i fjorden er det maks 15 par på Sundbyholmene som er største koloni, men det øker på også i Drøbaksundet samt til og med innerst i Bunnefjorden med 13 par på Tu- og Flatskjærene.

61 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter – normalt tall (63 % i 2021).

- Breiangen:

Totalt 24 par hvitkinngås er én opp fra 23 par i 2021 og ny rekord også her – igjen. Det første paret ble funnet i 1999. Gjessene lå på Saltskjær, Ertsvikskjær, Mølen og Vealøs, med 9 par på Mølen som det meste. (12 par der i 2021).

Seks par på Nordre Sauholme er færre enn 17 par sist her.

Figur 2. Hvitkinngås. Antall hekkende par indre Oslofjord 1978–2023. Første hekkefunn ble gjort i 1979, i Breiangen i 1999.

GRÅGÅS

Anser anser

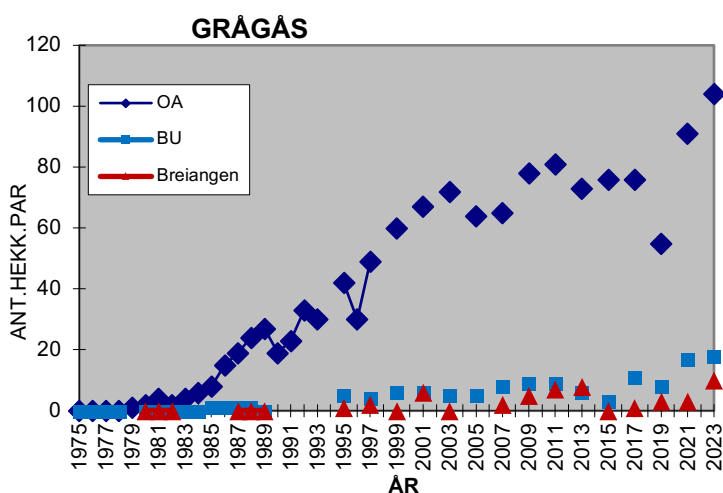
- Indre Oslofjord:

Grågåsa hadde et rekordresultat i indre Oslofjord i 2023 med hele 123 par, hvorav 104 par i «gamle» OA, (+ 14 % fra 2021). Grågåsbestanden har ligget jevnt omkring nitti par i en tiårsperiode, hvorav omkring 90 av dem i «gamle» OA og snaut ti par i BU. Men de siste to tellingene har altså sprengt dette nivået, etter et dårlig år 2019. Grågåsa er en tidlighekker slik at en del kull har allerede klekket på telletidspunktet. Vi sørger aktivt for å telle opp kull i grunne bukter og kiler. Men det blir meningsløst å oppgi de største hekkeplassene og ei heller noe tall for andelen i reservatene vs utenfor reservatene.

Ekspansjonen i Oslo og Akershus foregår også i innlandet, med stadig flere par hekkende i næringsrike tjern og innsjøer innover i Akershus.

- Breiangen:

Totalt 10 par grågås, på fem forskjellige lokaliteter, er kraftig opp fra bare 3 par de siste to tellingene før og ny rekord. Den forrige rekorden var på 8 par i 2013. Hekkeantallet i Breiangen kan, imidlertid, virke underlig lavt da det ofte er større ansamlinger av ikke-hekkende flokker utenfor Hurumlandet.

Figur 3. Grågås. Antall hekkende par indre Oslofjord 1975–2023. De første gåsekullene klekt i fjorden er kjent fra slutten av 1970-årene. Breiangen første hekkefunn i 1995.

Grågåskull på fjorden. Foto Morten Bergan

KNOPPSVANE

Cygnus olor

- Indre Oslofjord:

Totalt 22 par hekkende knoppsvane hvorav 19 par i OA og 3 par i «gamle Buskerud». Langtidstrenden er klart positiv. 22 par er samme tall som i 2022 («NINAs ærfugltellinger») selv om fordelingen da var 5 (BU) mot 17 (OA), men det er opp fra 19 par i 2021 (+16 %).

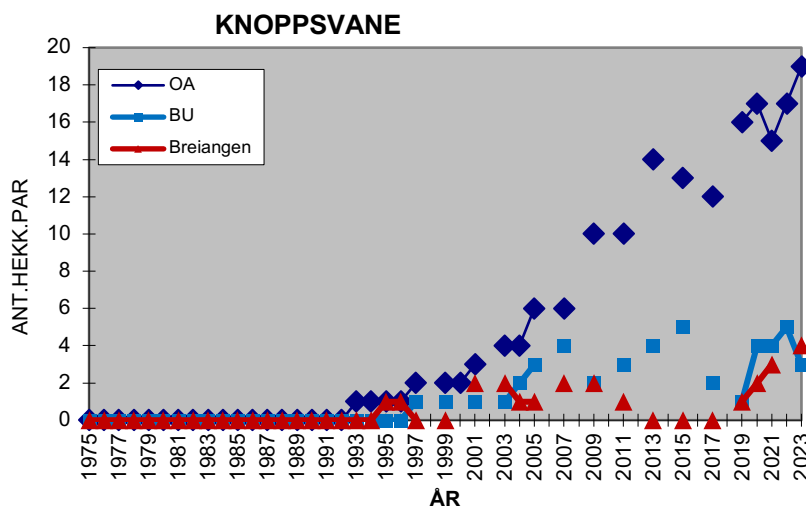
I tillegg hekket 3 par fjordtilknyttet som ikke er med i tallene: Som vanlig så ruger ett svanepar i Engervannet i Sandvika, Bærum som jo er en fjordpåvirket innsjø (et estuar) hvor fuglene etter en stund svømmer ut i fjorden, samt ett par i «Telenordammen» innenfor Fornebukta på Fornebu, Bærum. Denne dammen er ny hekkelokalitet for knoppsvane. Etter en ukes tid var dammen for liten for familien med sine fire små og svaneparet ruslet ned til Fornebukta og ut på Lysakerfjorden. Disse to parene hører altså også til som del av en «fjordbestand». På en tilfeldig kajaktur nedover Akerselva ble det påtruffet et rugende svanepar inne i kulverten der Akerselva er overbygget av Oslo sentralbanestasjon 8.juni. Disse svømmer nok ut til Bjørvika etter klekking og tilhører jo egentlig også oslofjordbestanden til. Knoppsvanen har altså hatt et rimelig godt hekkeår også i 2023.

Svanene krever normalt hele lokaliteten for seg selv, men i år hadde vi for første gang to svanepar på én lokalitet: på Søndre Skjælholmen i Bunnefjorden.

Imidlertid, heller ikke i år synes vi å ha sett så mange ungekull på vannet. Dette på tross av at vi ser stadig oftere, og mer, ålegress i grunne mudderbukter (i motsetning til hva media skriver(!)), så det burde være godt med svaneføde mange plasser. Vi har i ettertid blitt klar over et betydelig antall døde svaner fra, i alle fall, Holmenfjorden i Asker i 2021 og februar 2023 (M. Lie pers.komm.).

- Breiangen:

4 par ruger hvilket, også i Breiangen, er ny rekord – igjen. Svanene hekket på Ertsvikskjær, Mølen, Ramvikholmen og på Saltskjær. Svanehekking på Saltskjær er ny lokalitet, men svaner er jo vanlige inne på Grunnane i Svelvik. Opp fra 3 par sist, som også da var ny rekord for Breiangen.

Figur 4. Knoppsvane. Antall hekkende par indre Oslofjord 1979–2023. Første svaneparet ble funnet hekkende i 1993, første i Breiangen i 1995.

Ringmerking viser at knoppsvanene er meget lokale i sin tilstedeværelse gjennom året.

GRAVAND

Tadorna tadorna

- Indre Oslofjord:

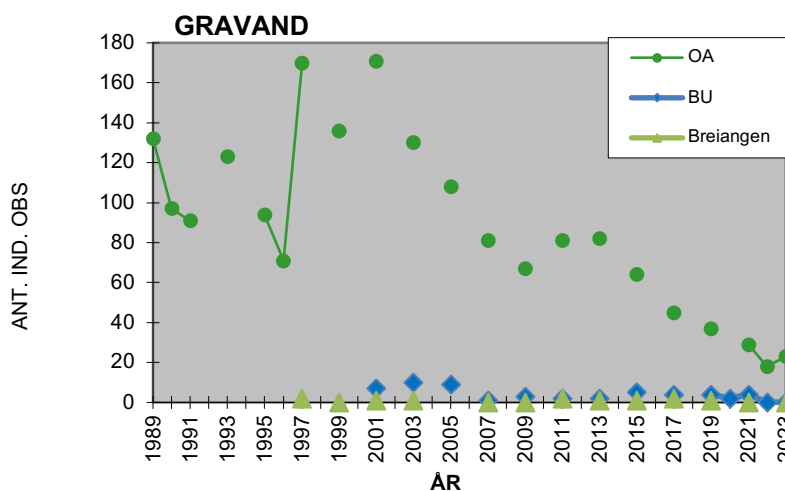
Vi registrerer stadig færre gravander i fjorden, i år bare 28 individer observert i indre Oslofjord – alle i «gamle Oslo og Akershus». Det ble bare 18 ind. i 2022 («ærfugltellingen»), og disse to årene er de to dårligste årene noen sinne.

Vi finner nå bare noen få par med unger. Et søk på Artsobservasjoner.no gir fire funn av gravandpar med unger i 2023 (mot fem funn i 2021): indre Hundsund mellom Snarøya og Fornebu og i Storøykilen på Fornebu i Bærum, i Breivikbukta, Ås og Gressholmen i Oslo. Alle lokalitetene er tradisjonelle plasser – gjerne mudderbukter med bløtbunn. I tillegg var det også i år ett kull i Engervannet i Sandvika, Bærum. Disse svømmer jo også ut i fjorden, via Rønneelv, i løpet av sommeren.

Det var tre–fire par med unger i hver eneste kil på Fornebulandet i 1970-årene og det var like mange gravander beitende i Viernbukta på Brønnøya som vi ser på hele fjordstykket i dag. Vi tenker at gravanda, kanskje, likte et litt forurenset fjordvann der den lusket i grønsken i mudderbukter og at renseanleggene gjorde fjordvannet for rent for den. Grønske er det jo knapt lenger, erstattet av en rekke arter bruntang i fjæra.

- Breiangen:

Det ble ikke registrert noen gravander i Breiangen i 2023 heller. Det har aldri vært mange her, men ligget på 0–2 individer siden 1997.

Figur 5. Gravand: Antall individer observert indre Oslofjord 1989–2023, Breiangen f.o.m. 1997 og buskerudsiden av Drøbaksund f.o.m. 2001.

STOKKAND

Anas platyrhynchos

- Indre Oslofjord:

Vi fant rugende hunner bare på Søndre Skjælholmen (på Nordre i 2021 og 2019) og på Rauskjær og et nyklekt ungekull i Hundsend på Snarøya/Fornebu.

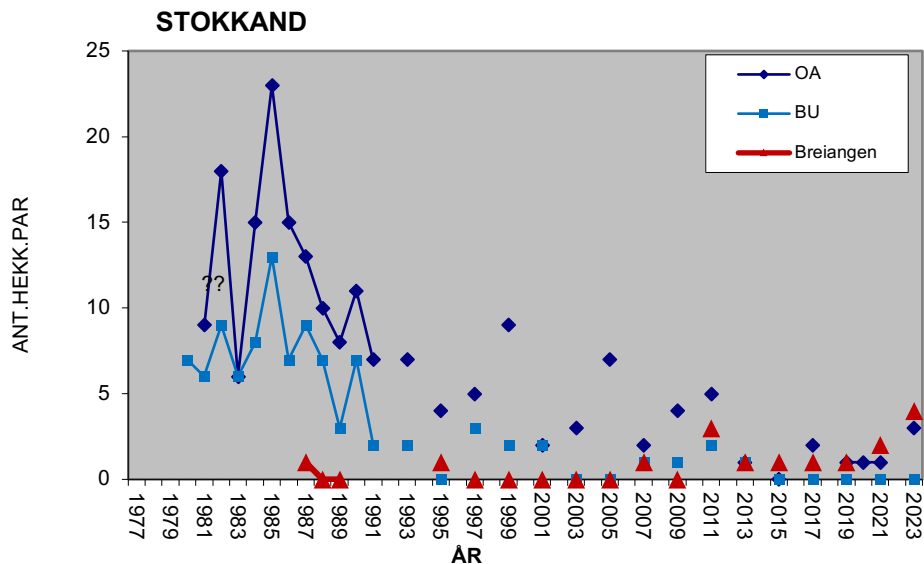
At vi finner så få rugende stokkandhunner skyldes kanskje at stokkanda ikke lenger har så mange hettemåkekolonier å gjemme redet i. Andre faktorer kan være en alt for stor gåsebestand og/eller øket predasjon fra stormåker på egg og unger. Det er mink på Steilene. Endelig kan det hende at effektiv rensing av avløpsvannet til fjorden har gitt mindre gunstige næringsforhold for både voksne og unger, slik vi også ser hos gravanda.

Noen flere par hekker det likevel på øyer og på fastlandet, på steder hvor vi ikke oppdager dem under våre tellinger da vi fokuserer på holmer og skjær. Dessuten er stokkanda fleksibel og sene kull og omlagte kull er ikke uvanlig f.eks. ett kull med tre ukegamle unger i Hundsend, Snarøya i Bærum 21.8. Disse blir jo ikke med i noen optelling. Bestanden er derfor større enn våre tall tilsier, men definitivt mindre enn den var i 1970- og 80-årene.

- Breiangen:

Totalt 4 par stokkand er litt opp her, ett på Mølen og ett på Saltskjær. Var dette ant. individer – hann+hunn i par altså at tallet skal deles på to?

Vi vet jo at det hekker enkeltpar langsmed kysten av Hurumlandet som tellingene ikke får med seg da vi fokuserer på øyene.

Figur 6. Stokkand. Antall hekkende par indre Oslofjord 1980–2023. Breiangen f.o.m. 1987.

ÆRFUGL

Somateria mollissima

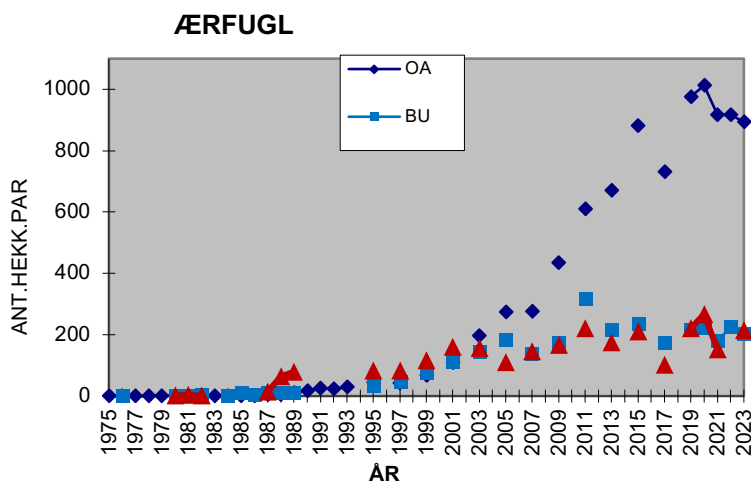
- Indre Oslofjord:

Med 1098 par ble det fire (!) par flere enn i 2021 (0 %), men begge «ærfugltelleårene» for NINA i 2020 og 2022 hadde noe høyere antall med maks 1234 par i 2020 i samme område (indre Oslofjord). Det er derfor en ørliten nedgang siden da, men like fullt et svært godt resultat for ærfuglen i 2021. Kanskje ser vi fjordens bestandstak på disse 11-1200 parene for ærfugl i indre Oslofjord etter formidabel vekst gjennom telleperioden gjennom førti år.

Da ærfuglen etablerte seg i Oslofjorden var den vanligst i kolonier utenskjærs. I dag ser vi at bestanden er større langt inne i fjorden. Årets rekordkoloni ble, igjen, Søndre Skjælholmen med 119 par, Husbergøy m. Husbergkalven 96 par, Langskjær v. Fornebu 87 par, Sundbyholmene 83 par, Bleikøykalven 69 par, Nordre Skjælholmen 67 par og Storskjær 55 par, Høvikskjæra 46 par, Knerten 44 par, Alv på Fornebu 39 par og Rauskjæra 36 par.

- Breiangen:

Totalt 214 par ærfugl i Breiangen var en økning fra 152 par i 2021, men også i Breiangen fant vi rekordhøye tall (267 par) i Breiangen under NINAs spsialtellingene på ærfugl i 2020. Noe av endringen fra 2021 kan skyldes noen dager senere talletidspunkt dette året dvs flere klekte unger (som allerede hadde blitt måkemat og borte fra observatørkorpset). Flest ærfugl hekket i år på Ertsvikskjær med 74 par, dernest Mølen 51 par og Tofteholmen med 48 par. I tillegg hekker 20 par på Sauholmen i Sonsbukta.

Figur 7. Ærfugl. Antall hekkende par indre Oslofjord 1975–2023, første kjente hekking i Vestfjorden 1979. Breiangen f.o.m. 1980.

NINAs spsialtellingene på ærfugl i 2020 viste at «ærfugldøden» som rammet ytre Oslofjord og Skagerrakkysten i 2020 ikke påvirket våre områder siden vi fant rekordhøye tall på ærfuglbestand, både i Breiangen så vel som i indre Oslofjord, i 2020. Vi fant heller ikke avmagrete individer dette året slik de gjorde lenger ut. Heller ikke i 2023 har vi funnet døde eller avmagrete individer.

Ærfuglens hoveddiett er blåskjell. Det sies at blåskjellbestanden har blitt kraftig redusert langs norskekysten. I tillegg har stillehavsøsters etablert seg langs kysten i hele indre Oslofjord. Vi så de første stillehavsøstersene høsten 2015 (Borøya, Bærum). I dag, bare noen få år senere, ser vi stillehavsøsters i fjæra nesten over alt. Vi vet ikke effekten av dette ennå, men det blir spennende å se bestandsutviklingen videre i dette lys.

Kraftig bestand av stillehavsøsters langs hele kysten, både på fast bunn og på mudderbunn. Her fra Snarøykilen, Snarøya, Bærum 1.5.2023. Foto Morten Bergan.

Stillehavsøsters legger seg over blåskjell, men vi ser også at blåskjell vokser ovenpå østersene. Så hvem av de to som vinner i det lange løp er uklart. Snarøykilen, Snarøya, Bærum 1.5.2023. Foto Morten Bergan

SILAND

Mergus serrator

- Indre Oslofjord:

Med 345 individer observert i indre Oslofjord ble dette året en økning fra 322 ind. i 2021. Det har vært en nedgang i bestanden siden tidlig 2000-tall, til et minimum i 2017, etter en jevn oppgang i alle år før det. Kanskje er denne nedgangen i ferd med å snu?

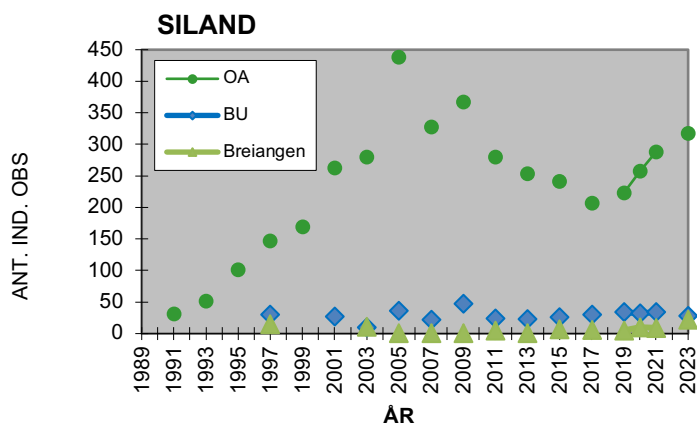
På tross av nedadgående trend siden sekelskiftet (maks 474 ind. i 2005, hvorav 438 ind. i Oslo og Akershus) er det uansett mere siland i fjorden nå enn det var før omkring 1990-tallet. Vi forklarte økningen i antall siland i indre Oslofjord med bedret siktedyp etter at renseanleggene kom i drift og gjorde fjorden renere, lettere å fange småfisk for silanda. Hvorfor antallet da gikk ned igjen etter 2005 må skyldes andre faktorer evt om økt nedbør har ødelagt noe for siktedyp igjen etter det. Imidlertid, det er mere småfisk å se fra bryggekantene enn på lenge, noe som passer silanda utmerket.

Vi tør ikke si om den registrerte endringen de siste årene utelukkende gir uttrykk for endringer i den lokale hekkebestanden. Noen fugler er nok fortsatt på trekk.

Det ble i en periode utført sommertellinger av silandkull i juli måned. Selv om tidligere tellinger har vist at det har vært en høy grad av samvariasjon mellom antallet individer som vi teller opp og det faktiske antallet vellykkede hekkinger i fjorden. Flere ungekull er sett i fjorden også i år.

- Breiangen:

22 ind. siland i Breiangen er bra. Faktisk det beste året vi har hatt, underlig nok (5–10 ind. siden 2015).

Figur 8. Siland. Antall individer observert indre Oslofjord 1991–2023. Breiangen f.o.m. 1997.

LAKSAND

Mergus merganser

Laksanda er ikke en art for sjøfuglkolonier og vi finner normalt ikke laksanda hekkende i fjorden. Ingen kjente hekkefunn (observasjon av ungekull) er meldt fra selve fjorden i år, men det hekket laksand i tilknytning til Engervannet i Bærum (unger sett). Par av laksand ble observert på tre steder under våre tellinger; i Hallangen og innerst i Hallangspollen i Frogn samt ett par i Sætrepollen, Asker.

TJELD *Haematopus ostralegus*

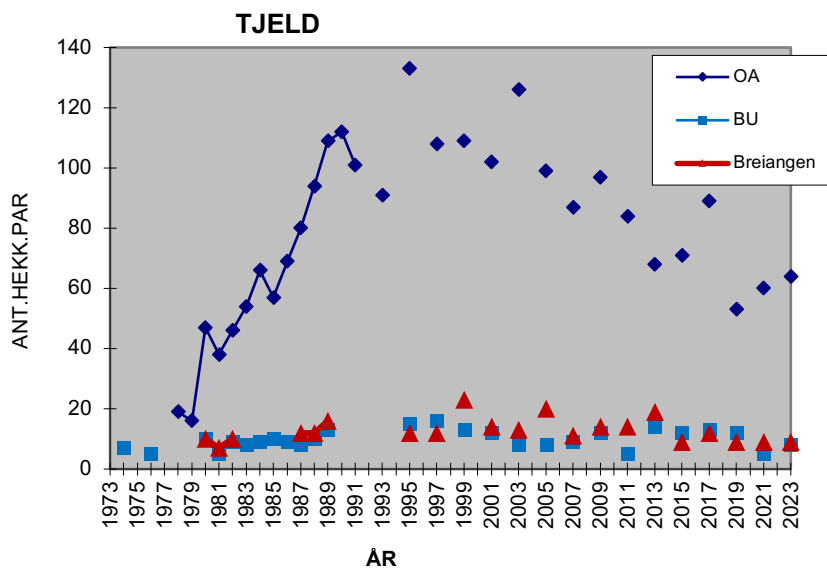
- Indre Oslofjord:

Totalt 72 par er litt opp fra 65 par de siste to tellingene i Oslo og Akershus (+11 %). Det er nok, likevel, en negativ bestandstrend i det lange bildet, ned fra de 110–130 par på 1990-tallet. 2019 og 2021 var de dårligste årene siden 1982, den gang var bestanden i klar vekst i indre Oslofjord. 46 % av parene hekket i reservatene. Det pleier å være 1–2(3) par på hver holme i fjorden, med opptil 5 par i sjeldne tilfeller slik vi hadde på Ytre Vassholmen. Men i år slo Søndre Skjærholmen til med hele 6 par tjeld. Så er da holmen også ganske så stor.

Noen få tjeldepar unngår våre registreringer f.eks. kan det være ett og annet par langsmed de større øyene som vi ikke får med oss. Vi har derfor alltid vurdert antallet som i underkant av faktisk bestand. Men dette er likt for hvert år. I likhet med en del måker, som i økende (?) grad hekker på flate industribyggta, så gjelder dette også noen få par tjeld. Vi vet det ofte har hekket ett par på taket på Vækerø og ett par hekket på taket hos Equinor på Fornebu også i år. Mange tjeldeparene er dette dog ikke.

- Breiangen:

Totalt 9 par hekkende tjeld. Dette er samme tallet for fjerde gang på de fem siste tellingene, men like vel noe færre enn de 11–23 parene i perioden på slutten av 1900- og begynnelsen av 2000-tallet (maks 23 par i 1999). 4 av parene hekker på Mølen.

Figur 9. Tjeld. Antall hekkende par indre Oslofjord f.o.m. 1974 (Buskerud)–2023. Breiangen f.o.m. 1980

SANDLO*Charadrius hiaticula*

- Indre Oslofjord:

Sandloa har en meget liten hekkebestand i fjorden der Gressholmen og Fornebu er de best kjente hekkeplasser i indre fjord. Sandloa registreres ikke som hekkende i sjøfuglkoloniene, men det er registrert hekkende sandlo på Gressholmen og Fornebu også i 2023. Hekkingen på Gressholmen ble rapportert som mislykket på artsobservasjoner.no den 24.7.

- Breiangen:

Det ble ikke registrert sandlo i Breiangen i 2023.

DVERGLO*Charadrius dubius*

Dvergloa har en enda mindre hekkebestand i fjorden enn sandloa. Hekking langs fjorden har ikke blitt positivt konstatert i 2023, men arten hekket trolig på Fornebu, Bærum. Her registreres dvergloa mest inne på mudderbankene i Storøykilen, men hekkingen er nok lenger inne på Fornebuhalvøya.

STRANDSNIPE*Actitis hypoleucos*

Vi ser flere og flere strandsnipper på våre telledager langsmed fjorden. Strandsnipene er også på vårtrekk på omtrent samme tid (medio mai), men vi aner oftere enn før at de oppfører seg stedstilknyttet med leiklignende lydytringer som tilsier hekking fjordlangs.

Historisk er da også noen reir funnet, f.eks. på Lilleøya, Fornebu 2013 og på Borøya 2017 i Bærum. Men dette er på tilfeldige turer vekk fra fjæra på større øyer. Sjøfuglkoloniene vil, uansett, ikke fungere som hekkeplass for strandsnipe, til det er lokalitetene for små. Strandsnipene vil ikke trives blant andre hekkearter i en koloni, de er einstøinger på hekkeplass – nær kysten et sted.

- Indre Oslofjord:

Vi tenker at på fem lokaliteter var det spillende strandsnipper som indikerer hekking i indre Oslofjord i 2023: Husbergøya i Oslo, Lille Ostsund mellom Ostøya og Grimsøya og på Borøya i Bærum, Djupalsteinen og Leangbukta i Asker.

- Breiangen:

I Breiangen var det sterke hekkeindikasjoner av strandsnipe på alle lokaliteter unntatt Saltskjær hvorav temmelig sikkert hele tre territorier på Tofteholmen og to på Mølen. Totalt 8 par med territoriehevdning. Positivt en økning i antall observasjoner.

RØDSTILK*Tringa totanus*

Vi registrerte ingen klare hekkeindikasjoner på rødstilk i år, men ser at det er rapportert spredte funn av arten i fjorden på, særlig, Fornebu gjennom forsommeren. Dette er vanlig lokalitet å registrere rødstilk, men om dette virkelig var hekking eller om arten nå er utgått vites ikke.

Vår tellemetodikk er, dog, ikke særlig godt egnet for å følge rødstilkbestanden da vårtrekket foregår samtidig.

HETTEMÅKE

Chroicocephalus ridibundus

- Indre Oslofjord:

Det ble registrert 1337 par hettemåke hvorav 1259 par i «gamle» OA og 78 par i «gamle» BU. Dette er en liten reduksjon fra 1522 par sist (-12 %), men hettemåkebestanden synes å ha landet på omkring de 1500 parene, etter vedvarende bestandsnedgang. Bestanden er, selvsagt, ned fra toppårene omkring 1990 med ti ganger så mange hekkende par (toppåret var i 1987 m. 14127 par bare i Oslo og Akershus + 804 par i BU (som hadde sitt toppår 1431 par i 1987)). «Gamle» Buskerud hadde ikke hekkende hettemåke i 2021 slik at 75 par (av de 78 i «gamle» BU) på Hjelpskjær var en god nyhet her i år.

Vi tenker oss at deler av bestanden på Østensjøvannet i Oslo kan ha søkt lykken i fjorden da det, også i år, rapportertes færre hekkende hettemåke i Østensjøvannet enn på mange år.

Kolonien på Geitholmen i Bærum ble 2021s store vinnerkoloni. Den var like stor også i 2022, men ble da røvet i mai 2022 <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/Rrk2Xr/politiet-etterforsker-eggplukking-alvorlig>.

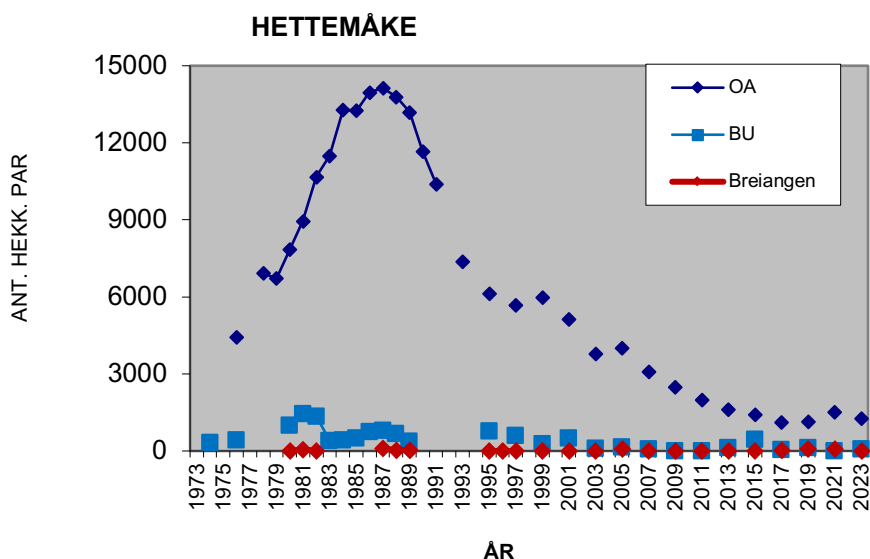
Geitholmenkolonien ble ikke (!) rekolonisert i 2023. Årets vinner ble derfor Fyrsteilene, Nesodden 345 par, dernest Kaffeskjær v. Bygdøy, Oslo 312 par, Bleikøykalven 159 par, Nakkeskjær i Oslo 146 par og Tuskjær innerst i Bunnefjorden, Ås 131 par.

Interessant med 39 par på et lite skjær inne i bukta nord på Hovedøya, Oslo. Det lå noen rugefugler her også i 2022.

Vi har prøvd å vurdere hekkesuksess. Dette er ikke lett i det ungene søker inn i vegetasjonen. Det er derfor, trolig, flere unger enn det vi ser fra sjøsiden. De store koloniene nevnt har alle fått frem unger. Riktignok så det noe glissent ut på Fyrsteilene der vi vet det herjer mink. Men noen unger kom det da. Kolonien på Bleikøykalven ligger på en diger diabasgang mot sørøst, inn mot bukta til slippet. Like vel, eller nettopp derfor, går hekkingen bra her. En liten reetablering på Malmøyskjær, Oslo (62 par) gikk dårlig. På Feieskjær, Oslo (28 par) og Langskjær, Fornebu i Bærum (32 par) gikk også hekkingen feil og ingen unger vokste opp. Noen av disse fuglene kan ha etablert seg på nytt på Lagmannsholmen etter våre tellinger (11 par hettemåke utover i juni), men også disse ble mislykket, trolig spist av stormåker. Det samme skjedde her i 2022 etter ødeleggelsen av hettemåkekolonien på nærliggende Geitholmen, vi så også da en etablering av et dusin par på Lagmannsholmen – en hekking som gikk feil pga. predasjon.

- Breiangen:

Det ble ingen hettemåkehekking i Breiangen i år etter at de prøvde seg på Mølen i årene 2017–2021. Det var mange år uten hettemåke i tiden før dette (2007–2015). Men så har det jo heller aldri vært mange den gang hettemåkene var på sitt beste – kun en koloni på Mølen. Gledelig da med kolonien på Sauholmen i Sonsbukta med hele 143 par i 2021, men ned til bare 38 par i 2023. (Sonsbukta er, pga. få registreringer, ikke med på grafene).

Figur 10. Hettemåke. Antall hekkende par i indre Oslofjord f.o.m. 1974 (kun Buskerud)–2023 og Breiangen f.o.m. 1980.

Vi tenker at den drastiske reduksjonen i antall hettemåke gjennom de siste tretti årene skyldes at bestanden var unormalt stor på slutten av 1900-tallet heller enn at det ligger noen, dypere, økologisk prosess bak. 1900-tallets store, åpne, søppelplassene med tilgjengelig måkemat er nå erstattet med lukkede avfallssystemer. Kanskje er det også andre endringer i f.eks. jordbruk og skogbruk som endrer insektfaunaen og forekomst av meitemark. Hettemåkene er jo ikke egentlige sjøfugler utover at de hekker i fjorden.

Vi har blitt bedt om å følge opp hekkesuksessen til hettemåke og makrellterne. Ikke så lett da ungene skjuler seg i gresset når vi kommer. Men her er i alle fall én ungfugl i ferd med å vokse opp. Snarøysund, Bærum 17.8.2023. Foto Morten Bergan

FISKEMÅKE

Larus canus

- Indre Oslofjord:

Med bare 181 par fiskemåke ble også 2023 et svært dårlig år for arten i indre Oslofjord, ned fra 232 par i 2021 (-22%). 221 par var tidenes dårligste før dette, i 2019. Resultatet var spesielt dårlig for «gamle» OA mens 49 par i «gamle» BU var mer normalt og faktisk litt opp fra 2021 (da 34 par). Langtidstrenden er klart negativ i et lengre tidsperspektiv. Bestanden har sunket fra omkring 700 par (hvorav ca 650 par i Oslo og Akershus). Bestandsreduksjonen har vært mest påtagelig i «gamle» OA.

Med en slik bestandsreduksjon er det, selvsagt, mange av de tidligere store koloniene som nå har lave tall. Geitungholmen ble i år den største kolonien med 15 par, dernest 14 par Fyrsteilene og 13 par Søndre Langåra (nordspissen). Imidlertid ligger det 24 par på Bleikøya, Oslo, men de er fordelt med 13 par i sørenden og 11 par i nord omkring fyret (og altså utenfor reservatet på Bleikøyalven). At fiskemåkene legger seg i brattkanten i sør, innenfor Dagerskjær, er temmelig nytt. Vi noterer oss også 10 par på Ramtonholmen, Asker som ligger spredt langsmed hele østsiden.

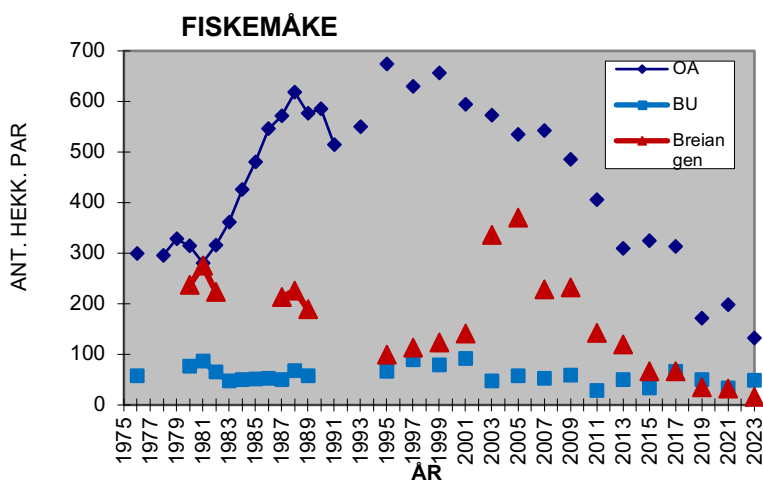
Bare 30 % av bestanden hekker i fredete lokaliteter, som normalt (38 % sist), men lavt prosenttall her er nokså vanlig.

Noen par fiskemåke hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, bl.a i Lysaker/Lilleaker-området, som er kystnært, men vi kjenner ikke omfanget av dette. Inntrykket er at det var færre slike også (Lilleaker-området), men det var 8 par på Equinortaket på Fornebu.

- Breiangen:

Totalt bare 16 par fiskemåke er det svakeste bestandstallet for arten siden tellingene begynte og halvering fra 32 par sist – da vi også rapporterte dette tallet som det svakeste året noen sinne. Antallet bekrefter en, kraftig, negativ bestandstrend. Fiskemåkebestanden lå på rundt 250 par på slutten av 1900-tallet og omkring sekelskiftet med en bestandstopp på 370 par så sent som i 2005. Som i 2005, og tiden der omkring, er det på sørsiden av Mølen de fleste fiskemåkene hekker, men i år bare 8(!) par (mot 23 par sist og f.eks. 333 par i 2005). Seks av parene hekket på Ramvikholmen.

Positivt med 18 par fiskemåke på Nordre Sauholmen i Sonsbukta. På grunn av få tellinger her kjenner vi ikke bestandstrenden, men det ble bare rapportert 13 hekkepar sist.

Figur 11. Fiskemåke. Antall hekkende par fiskemåke indre Oslofjord 1976–2023. Breiangen f.o.m. 1980.

SVARTBAK

Larus marinus

- Indre Oslofjord:

Med 61 par svartbak gikk det ned 26 % fra sist (82 par) og sammenlignet med 2019 (92 par) er dette en kraftig reduksjon. De beste svartbakårene var 2013 og 2015 med maks 109 par i begge disse årene. Det gikk ned i både «gamle» OA og «gamle» BU og bestanden er nede på nivået fra før sekelskiftet.

Lokalitetene inneholder for det meste 1–4 par svartbak, så i hovedsak er svartbaken mer spredd enn de andre stormåkeartene. Svartbaken hekker oftere som enkeltpar, solitært, på små skvalpeskjær. Velger svartbaken en koloni så tar den ofte toppen av holmen og rydder unna et større areal der.

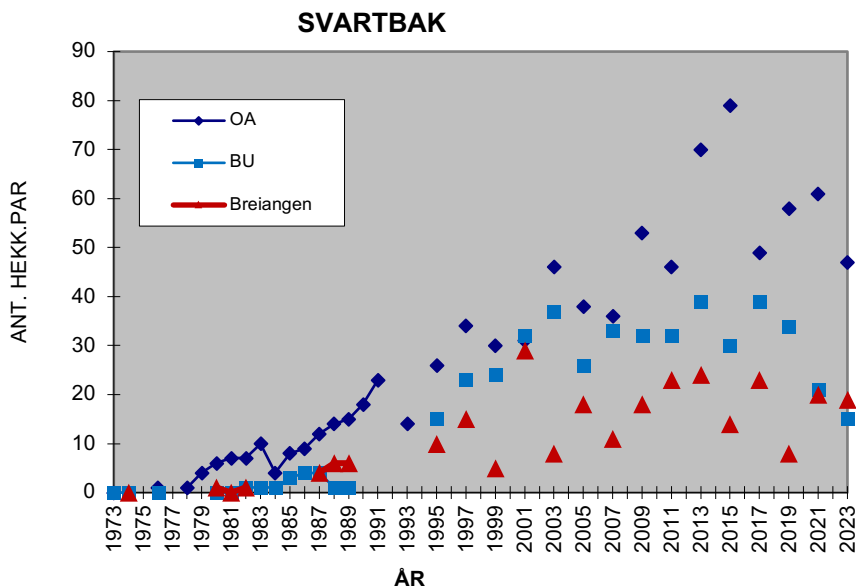
Noen virkelig store svartbakkolonier ser vi derimot aldri. Høvikskjæra er den lokaliteten der man, historisk, har kunnet snakke om en svartbakkoloni. Allerede i 2021 var denne på bare 11 par, i år redusert til bare 8 par. Dernest er det de to Skjælholmene i Bunnefjorden, Nesodden med 6 par på Nordre og 3 par på Søndre Skjælholmen. For øvrig bare 1–2 par.

Hele 72 % av parene hekket på fredete lokaliteter, mot normalt omkring 50–55 %, men det var 71 % også sist.

- Breiangen:

Totalt 19 par svartbak i Breiangen er en reduksjon på bare ett par fra sist og bedre enn det spesielt dårlige året 2019. Nokså jevnt fordelt, men i år var det Saltskjær som huset flest; 7 par.

Bestanden synes, for tiden å fluktuere omkring 8–23 par med en topp på 29 par i 2001.

Figur 14. Svartbak. Antall hekkende par indre Oslofjord 1973–2023. Første kjente hekkfunn i indre Oslofjord 1971 (Svartskjæra v. Ostøya), i Breiangen 1980.

GRÅMÅKE

Larus argentatus

- Indre Oslofjord:

Gråmåka har hatt en klart nedadgående bestandstrend siden et toppår i 2001, men fremviste en ørliten økning i år med 565 par, opp fra 523 par i 2021 (+8 %). Fremgangen er påtagelig i grafens alle tre delområder.

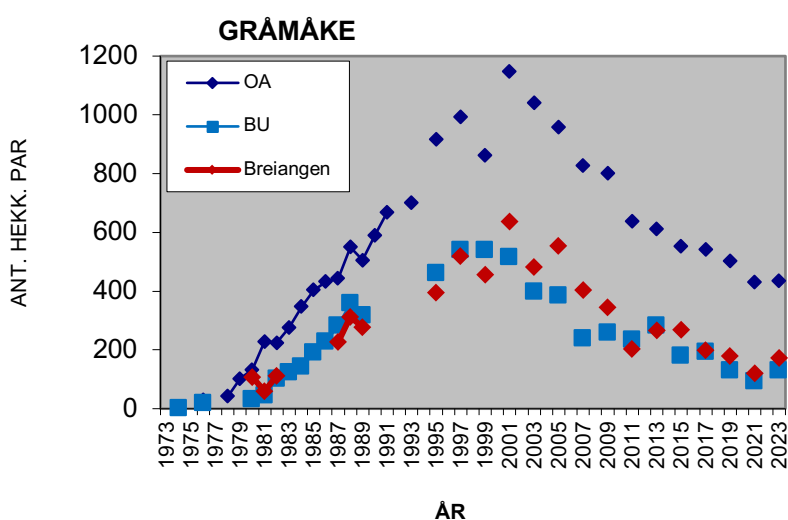
61 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter, som normalt (mot 59 % sist).

Den største kolonien i 2023 var, også denne gang, Søndre Skjælholmen i Nesodden som med hele 100 par er fjordens suverent største gråmåkekoloni (103 par i 2021). Dernest 72 par på Rauskjæra i Asker. Deretter kommer 51 par på Storskjær v. Storsand, 42 par på Nordre Skjælholmen, 38 par Husbergøya, og 29 par på Geitungholmen. Dernest finner vi mange kolonier, inkludert mange av de store koloniene fra sekelskiftet, i størrelsesorden dusin til snes i antall par.

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette. Bare 2 par gråmåke på Equinortaket på Fornebu i år.

- Breiangen:

Totalt 172 par hekkende gråmåke er opp fra bare 120 par i 2021, og mer likt som tallet fra 2019 (178 par). Vi ser en kraftig reduksjon i gråmåkeantall sett i et lengre tidsperspektiv. Også i Breiangen var toppåret 2001 (636 par).

Figur 12. Gråmåke. Antall hekkende par indre Oslofjord 1973–2023. Breiangen f.o.m. 1980.

Som for hettemåka så tenker vi at bestandsendringen (bestandsreduksjonen), mest skyldes omlegging av samfunnets avfallsåndtering – fra åpne søppelfyllplasser med store matkilder tilgjengelig til lukkede konteinerhavner uten tilgang til måkemat. For lengelevende fuglearter som gråmåke tar det nok noe tid før bestanden reagerer etter et slikt krakk i mattilgangen. Kanskje derfor nedgangen kommer noe senere enn den gjorde for hettemåka.

SILDEMÅKE

Larus fuscus

Påfallende at bestanden gikk ned i alle delområder, og at det er motsatt av resultatet for gråmåke. Det pleier å være motsatt.

- Indre Oslofjord:

Med bare 835 par ble det en kraftig reduksjon i sildemåke fra 1033 par i 2021 (-19 %). Sildemåka har hatt positiv trend frem til nå.

Det ble ingen kolonier over hundre par i år, den største kolonien var, også denne gang, Rognholmen i Blakstadbukta med 82. Dette var, imidlertid, en reduksjon fra hele 116 par sist. Dernest 75 par Søndre Skjælholmen, 66 par på Djupalen, Asker, 64 par Kaninøya i Paddehavet, 63 par på Storskjær i Drøbaksund, 54 par Rauskjæra i Asker, bare 47 par på NØ Askeskjær, 40 par Geitungholmen, 36 par Selskjær på Fornebu, og 33 par Småskjær.

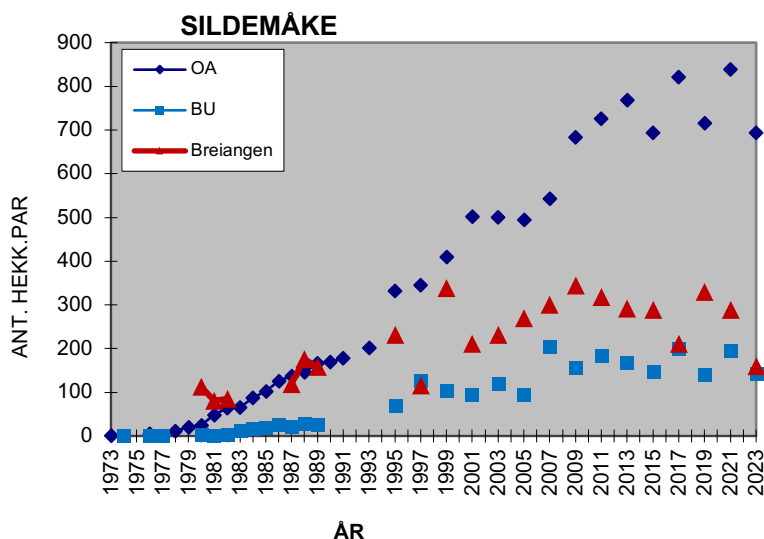
Merkelig få, bare 19 par, på Sundbyholmene. Er det storskarven som okkuperer areal?

Hele 70 % av parene hekket på fredete lokaliteter, som normalt (sist 75 %).

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette. Det hekket 6 par på taket av Equinorbygget på Fornebu.

- Breiangen:

Totalt bare 160 par er en nedgang, også i år, fra 288 par sist. Bestanden i Breiangen har vært temmelig stabil siden sekelskiftet, i motsetning til jevn vekst innenfor Drøbak, men årets resultat var stusselig – dårligst siden 1987 – da bestanden var i vekst. Flest par (73) fant vi også denne gang på Mølen der stormåkene hekker i furukledt skråning på østsiden av øya. Dernest 44 par på Saltskjær og 32 par på Tofteholmen.

Figur 13: Sildemåke. Antall hekkende par indre Oslofjord 1973–2023, Breiangen f.o.m. 1980. Første kjente hekkfunn i indre Oslofjord ble gjort på Ytre Vassholmen i 1973.

MAKRELLTERNE*Sterna hirundo*

Makrellterne registreres, i Bunnefjorden og Vestfjorden, også i mellomårene mellom hovedtellingene for alle arter. Telling av terner foregår i tidsrommet omkring 8.–18. juni, i år den 10. juni. Slike ternetellinger forgår bare i Vest- og Bunnefjorden slik at Drøbaksund ikke er med i tallene fra mellomårene. Her er neppe mer enn 15–20 par. Selv godt etter dette tidspunkt kan det være eggleggende terner slik at bestandstallet er nokså usikkert for makrellterne.

- Indre Oslofjord:

Med 147 par er dette ned fra 191 par i 2021, men opp fra bare 122 par i det dårlige året 2022. Det var et bunnår i 2016 med bare 87 par i Oslo og Akershus. Pluss at vi må regne med ca 15 par fra Drøbaksund samme året dvs ca 100 par dette bunnåret, men Drøbaksund blir, altså, ikke inventert. Trolig var det nok et femtentalls par der i år også der særlig Storskjær i Hallangspollen er en god kandidat.

Ternene samles i små kolonier der årets største, også i år, var Geitholmen (Geita) utenfor Snarøya, Bærum med 44 hekkepar. Dernest Kråkholmen i Blakstadbukta, Asker med 17 par, Nakkeskjær v. Nakholmen, Oslo med 16 par, Fyrsteilene i Nesodden med 12 par og 7 par på Tuskjær.

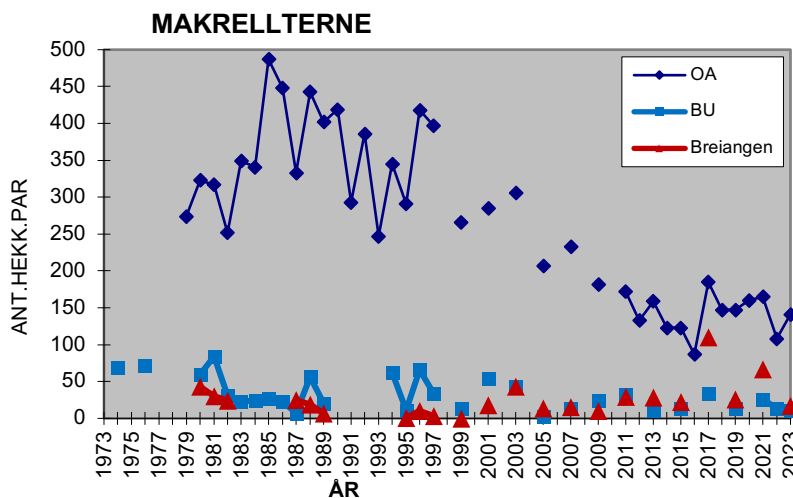
Den tilsynelatende reetablerte kolonien på Flatskjær i Ostøybukta, Bærum forsvant igjen. Her var 24 ikke-hekkende fugler 14.5. og vi trodde de skulle etablere seg, men det gjorde de ikke.

På «gamle» BU-siden av fjorden er det interessant å merke seg 7 rugende par på et lite skjær på innsiden av Morbærholmen i Nærnesbukta. Vi så dem her i 2022 også. Vi så 20 ind. omkring Sandspollskjær i Sandspollen, men vi kjenner ikke til om det ble hekking her. Trolig ble det slik. I Drøbaksund for øvrig er det ikke mye terner, men 4 par lå på Storskjær i Hallangspollen.

Hele 70 %, mot sist bare 45 %, av parene hekket på fredete lokaliteter.

- Breiangen:

Totalt hekket 17 par makrellterne i kolonien nord på Mølen. Fuglene hekker helt nede i strandkanten. Bra at turstien ble lagt om. Dette er en kraftig reduksjon fra 67 par i 2021. Uansett, en flott ternekoloni og den eneste ternekolonien i Breiangen.

Figur 14. Makrellterne. Antall hekkende par indre Oslofjord 1974 (Buskerud)–2023. Breiangen f.o.m. 1980.

Koloniene på Borøyskjær og Mellemskjær i Bærum ble borte i løpet av hekkesesongen. De 3 parene som la seg på Rosenholmen, like ved siden av, mislyktes. Mislyktes gjorde også de 3 parene på Lille Bjørkøyskjær, Asker, fuglene på Djupalen, Asker, på Skurven i Langårsundet, Asker, på Flatskjær i Ostøybukta, Bærum, på Junkern v. Grimsøya, Bærum, på Lagmannsholmen på Fornebu. Også på Fyrsteilene var det dårlig hekkeresultat, dette pga. mink (ref. beboerne på fyret).

Hekkesuksessen på Geita og Nakkeskjær var bra i 2023. Dette er, tross alt, store kolonier – greier seg bedre.

Rugende makrellterne på det lille skjæret Skurven i Langårsundet/bukta sør på Brønnøya, Asker 18.5.23 (kun ett par, og ble mislykket). Foto Morten Bergan

TEIST

Cephus grylle

Det hekker ikke teist i indre eller midtre Oslofjord, men det ses stundom enkeltindivider gjennom sommerhalvåret, kanskje i noe økende antall. Det ble rapportert observasjon av én 1K (ungfugl) fra Gressholmen 24.7.2023 og en adult fugl på Storeflu ikke langt unna tre dager seinere. Dette er de eneste teistobservasjoner fra indre Oslofjord i 2023 (ref. artsobservasjoner.no). Også i 2022 ble en 1K fugl observert ved fire anledninger på flere steder på strekket Fornebu i vest til Bunnefjorden i øst i tiden 23.7.-12.8.2022. Enkeltobservasjoner av 1K fugler finnes også fra 2021, 2020 og 2006. Men det er kjent at ungfugler kan fly langt straks etter redet forlates så vi kjenner ikke til konkrete hekkinger i indre eller midtre Oslofjord.

STORSKARV

Phalacrocorax carbo sinensis

Det ses mye storskarv, i økende mengde, i indre Oslofjord gjennom sommeren. Stort sett er dette av underarten mellomskarv *Ph. carbo sinensis*. Vi skrev om forekomsten av storskarven i BirdLife Oslo og Akershus' tidsskrift Toppdykker'n nr. 3-2021 og i Naturvernforbundet i Oslo og Akershus' tidsskrift Grevlingen nr. 3-2023 ss 15–16:

<https://naturvernforbundet.no/content/uploads/2023/08/Grevlingen-3-23-skjerm-1.pdf>

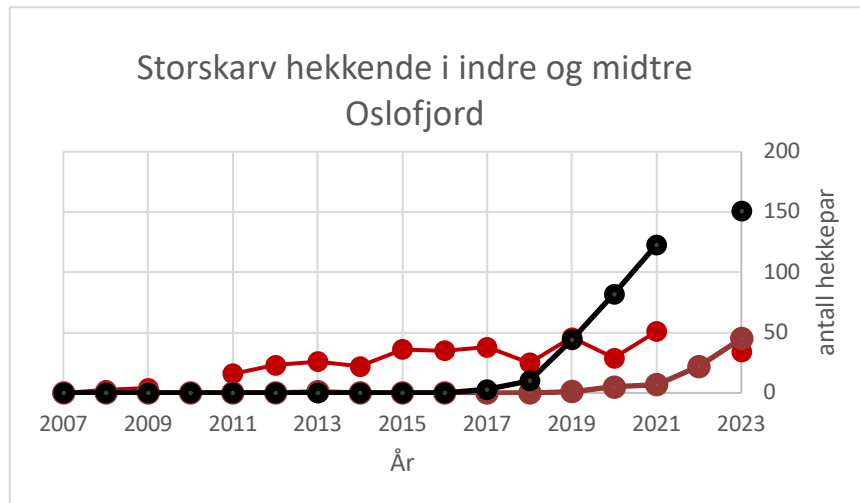
- Indre Oslofjord:

I indre Oslofjord har ett par hekket på Sundbyholmene, Asker (tidl. Røyken) først i 2013, dernest også ett par i 2019. I 2020 hekket 5 par her og i 2021 hekket 7 par på Nordre Sundbyholme – holmen med fyrlykta på. I 2022 hekket 22 par og i 2023 hekket hele 45 par her.

- Breiangen:

Det er nå to skarvekolonier i Breiangen der kolonien på Saltskjær, ytterst i Drammensfjorden, etablerte seg først, i 2008, og en koloni på Vealøs etablerte seg i 2017. Kolonien på Saltskjær vokser i det jevne og årets resultat var 34 par – temmelig stabilt her. Trærne er mer eller mindre døde slik at de tidligere trehekkende fuglene nå er bakkehekkende.

Kolonien på Vealøs vokser meget raskt og talte hele 151 par i 2023, opp fra 123 par i 2021.

Figur 15. Storskarv. Antall hekkende par indre Oslofjord f.o.m. 2013, og i Breiangen f.o.m. 2008–2023. Brun = N. Sundbyholmen. Rød = Saltskjær. Svart = Vealøs

Storskarvene på Nordre Sundbyholme, Asker 19.5.2023. Foto Morten Bergan

Andre fjordtilnyttete fuglearter, men som ikke er egentlig sjøfugler:

GRÅHEGRE *Ardea cinerea*

Gråhegre ble et vanligere syn fjordlans allerede på slutten av 1900-tallet og vi har mistenkt hekking i tilknytning til fjorden i mange år. Det kan heller være slik at det hekker en del hegrepar inne i skogen litt vekk fra sjøen. Reirene er derfor utilgjengelig for oss og dessuten meget godt gjemt. Dette på tross av fuglenes store størrelse. I 2020 fant vi hele 9 hekkende gråhegre på Storskjær utenfor Storsand i Drøbaksund. Dette var første hekkefunn i et sjøfuglreservat, eller på en holme i fjorden overhodet. Også i 2021 hekket det 2 par på Storskjær. Ikke så i 2022 eller i år, men fugler ble sett i Drøbaksundområdet.

FISKEØRN *Pandion haliaetus*

Fiskeørnen er ingen egentlig sjøfugl, den hekker ikke i måkekoloniene. Siden ca 2010 har fiskeørn hekket fjordlans, kanskje har den hekket ennå tidligere nede i Drøbaksund-traktene. Vi kjenner nå til sju hekkelokaliteter i indre Oslofjords kyststrøk. Alle hadde hekking i 2023. Vi rapporterer ikke disse reirene noe sted, men holder dem unntatt offentlighet.

HAVØRN *Haliaeetus albicilla*

I 2008 og i årene 2014–2023 har et par havørn hekket på Håøya, Frogn. I de mellomliggende årene hekket den på Gråøya, Røyken i årene 2009 og 2013.

SKJÆRPIPLERKE *Anthus petrosus*

Vi ser, oftere enn tidligere, skjærpiplerke i skjærgården langs Oslofjorden. Det er særlig på øyene i Breiangen der alle øyene huser hekkende skjærpiplerke. I indre fjord ses skjærpiplerka oftest i Drøbaksund, i Steilenegruppen og i ytre deler av Holmenfjorden dvs. på øyene Rauskjær, Skauern og Terneholmen. Konkret hekkebevis i indre Oslofjord ble gjort på Skauern der det ble sett voksne fugler med mat til unger ultimo mai 2023 (ref. artsobservasjoner.no).

Rugende sildemåke. Selskjær, Fornebu, Bærum 16.5.2023. Foto Morten Bergan

RESULTATER

Herunder listes alle lokaliteter som har vern med formål sjøfuglreservat med ilandstigningsforbud i hekketida. I tillegg listes opp de mest interessante lokaliteter som ikke har slikt vern.

Forklaring på fugleart i kolonneoverskriftene i tabellene er som følger:

Ks=knoppsvane, **Kg**=kanadagås, **Hg**=hvitkinngås, **Gg**=grågås, **Sa**=stokkand, **Æf**=ærfugl, **Tj**=tjeld, **Rs**=rødstilk, **Ss** = strandsnipe, **Gh** = gråhegre, **Hm**=hettemåke, **Fm**=fiskemåke, **Gm**=gråmåke, **Sm**=sildemåke, **Sb**=svartbak, **Mt**=makrellterne, **Sk** = storskarv

På vei mot første lokalitet – Ytre Vassholmen 14.5.2023. Foto Stephan Koll.

Fredete lokaliteter - Bunnefjorden

Bunnefjorden er området fra havnebassenget i Pipervika i Oslo i nord og sørover, øst for Bygdøy til Nesoddtangen og videre sørover til innerst i Bunnefjorden nede i Bonn. Det er en velutviklet skjærgård nord i Bunnefjorden tilhørende Oslo og Nesodden kommuner samt to mindre skjær nede ved Kjernes i Ås kommune. Og vi sjekker bukta nederst i Bonn–Bonnebukta.

HERTUGSKJÆR I OSLO – NATURMINNE MED FUGLELIVSFREDNING OPPRETTET I 1979

Hertugskjær naturminne ble inkludert i Malmøya og Malmøykalven naturreservat i 2008. Dette fredningsformålet har annen begrunnelse.

År	Sum	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	16	1	1		2	1	7		4
2011	15		2		2		11		
2013	20					2	18		
2015	21		4		3	1	12	1	
2017	14					1	12	1	
2019	20		4	1			14	1	
2021	19		2			6	11		
2023	17					1	16		

En liten koloni som følger den generelle utviklingen i fjorden: et økende antall ærfugl og sildemåke innerst i fjorden, skjønt vi så ingen ærfugl i år. Svartbakparet er borte. Her har det ikke vært særlig mye makrellterne siden 2003 (da 21 par) og ikke særlig mye hettemåke siden 1993 (da 108 par).

MALMØYSKJÆR I OSLO – NATURMINNE MED FUGLELIVSFREDNING OPPRETTET I 1979

Malmøyskjær naturminne ble inkludert i Malmøya og Malmøykalven naturreservat i 2008. Dette fredningsformålet har annen begrunnelse.

År	Sum	Gg	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	9					8			1	
2011	0									
2013	4		1		1		1		1	
2015	1				1					
2017	0									
2019	1				1					
2021	3			2					1	
2023	69	1				62		1		5

Lokaliteten har ligget så godt som fugletom i svært mange år, men slo til med en liten koloni hettemåke igjen. Vi så også 10 ind. makrellterne, men det ble aldri hekking. Hettemåkekolonien lyktes heller ikke og skjæret lå tomt igjen den 10.6.

KANINØYA I OSLO – NATURMINNE M. FUGLELIVSFREDNING I 1979, ENDRET TIL NATURRESERVAT I 2008

Selskjær i Norgeskart.no, også kjent som Skjærskjær lokalt.

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	90	1	8		8	2	3	8	60	
2011	128		11	3	21	3		12	77	1
2013	143	1	13		32			20	77	
2015	141	1	15		29	1		10	85	
2017	147	1	15		17	1		26	87	
2019	119	1	13		31			18	56	
2021	138		12		21	1		10	94	
2023	115		7		28			16	64	

Ørlite ned fra sist, men omtrent som normalt siden hettemåkene forsvant. Dette var en gang en meget stor hettemåke- og makrellternekoloni, maks hettemåke 1155 par i 1986 og gode ternetall frem til i alle fall 1997. Nå en ærfugl- og sildemåkekoloni, samt hvitkinngås skjønt det var litt færre gress siden sist.

BLEIKØYKALVEN I OSLO – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2008

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	491	1	1	54	1	44	3	102	39	161	85	
2011	257			14		10			30	110	92	1
2013	120			1	2				18	43	56	
2015	146			11		25	1		9	57	43	
2017	47					1				19	27	
2019	49			3		27	2			9	8	
2021	147	1		9	2	85	2		6	27	14	1
2023	295			11	2	69	3	159	2	29	19	1

Fortsatt opp fra noen år med lave tall. Oppgangen er særlig dominert av reetableringen av en hettemåkekoloni på diasbasgangen i SØ, nesten mot brygga til slippen på Bleikøya, samt nok et godt år for ærfugl. År 2009 var siste år med noen hettemåker før kolonien reetablerte seg i 2022. Noen få par fiskemåker ligger også her etter noen år der de var borte, men stusselig i forhold til tiden femten år tilbake. Vi må imidlertid nevne at 11 par fiskemåke ligger bortover mot fyret og på den bratte NV-kysten av Bleikøya, og 13 par fiskemåke i den bratte sørskranningen ned mot Daggerskjær. Bleikøya som sådan er altså fortsatt en plass godt med fiskemåke. Bleikøyalven har vært dominert med stormåker og hvitkinngås i mange år, f.eks. 251 par gråmåke i 2003.

2023 ble et bra år, særlig pga. hettemåkene, men holmen virker like vel stusselig tom sammenlignet med glansårene. Hettemåkene fikk grei hekkesuksess med mange unger observert i juni.

GALTESKJÆR NORD FOR LINDØYA I OSLO – BIOTOPVERNOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	27			1	3	23	
2011	23				7	16	
2013	30	1	1	1	6	21	
2015	27	1			7	19	
2017	29		4		5	18	1
2019	33				7	24	2
2021	23				3	19	1
2023	22	1		1	3	16	1

Temmelig likt som sist, faktisk nokså uendret helt siden 2009. Sildemåke dominerer. Hettmåkene forsvant etter 1999-sesongen. Det sitter ofte mye, ikke-hekkende, storskarv på skjæret i etableringsperioden. Disse tar en del «plass» og kan, kanskje, forklare hvorfor en del andre arter kanskje skyr unna.

NAKESKJÆR I OSLO – BIOTOPVERNOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	50		1	1		35				13
2011	30	1			1		1			27
2013	49	3		5			2			39
2015	2	1		1						29
2017	56	3		1		23				29
2019	23	4			1	4		1		13
2021	179	2		2	1	156				18
2023	169	4		2		146			1	16

Nakkeskjær er en av indre fjords største ternekolonier. Rekordene er 42 par i 1996. Ternene har gode muligheter for brislingfiske rett utenfor kolonien, på strekket Nakholmen-Langøyene. Hettmåkene gjorde come-back i 2021 og har samme opptreden i 2023. Nytt av året er ett par svartbak. Både hettmåkene og ternene hadde vellykket hekkesuksess med mange unger observert 16.juni.

Bilde av Nakkeskjær

KAVRINGEN I OSLO – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	20			3	1	7	8	1
2011	27		3	6		9	8	1
2013	24	4		4	1	7	7	1
2015	25			7		8	9	1
2017	31	3		6	1	10	10	1
2019	20			3		10	6	1
2021	19			4		6	8	1
2023	19	1		5	1	6	5	1

Likt som sist. Kavringen fortsetter med dårlige tall. Det sitter ofte en del, ikke-hekkende, storskarv på skjæret i etableringsperioden. Disse «tar plass» og kan forklare, kanskje, frafallet i andre arters hekkinger.

NORDRE SKJÆLHOLMEN I NESODDEN, BUNNEFJORDEN – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	149			27	5	42	3		5	51	9	7
2011	193	1	1	41	4	80	1		2	52	10	1
2013	207		2	48	2	59	2	1		57	22	14
2015	213			42	5	87	1		4	56	7	11
2017	174			53	2	63			2	31	15	8
2019	203			35	3	99				46	11	8
2021	154			22	7	66	1		2	28	19	9
2023	164			25	3	67				42	21	6

Som sist, og noe svakere enn tidligere år. Men like vel en av de viktigste sjøfuglkoloniene i indre Oslofjord, særlig for hvitkingås, ærfugl og stormåker.

Bestanden på denne lokaliteten bør ses i sammenheng med Søndre Skjæholmen, som ikke er fredet.

HUSBERGØYA I NESODDEN, BUNNEFJORDEN – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2008

*Tallene inkluderer Husbergkalven. Kalven har vi tidligere regnet som en egen lokalitet og ført den i tabellene og i rapportene som en ikke-fredet lokalitet. Nå rapporteres begge delokalitetene under fredete lokaliteter. Dette fordi Kalven også er en del av naturreservatet. Husbergøya og Husbergkalven er forbundet med et smalt eide. Se tabellen for detaljer mellom de to.

År	Sum	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Ss	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	112	1	6	5	19	2		12	46	20	1
2011	58		4	5	6	1		12	17	13	
2013	86		12	1	12	1		20	14	25	1
2015*	166		25	1	71	1		21	28	18	1
2017*	210		30		78	1		26	37	35	
2019*	195	2	49	1	74	1		13	22	32	1
2021*	264		42	2	121			12	26	59	2
2023*	243		47	8	96	1	1	4	38	46	2

Totalt 243 par, som er et godt årsresultat. Særlig god lokalitet for ærfugl, dog færre enn 2020–2022, og faktisk flere ute på Husbergkalven enn inne på selve Husbergøya. Husbergøya er også en god lokalitet for hvitkingås og stormåker. Gråmåkene som vanlig mest i sørskråningen på øya, sildemåkene mer på det flate, restaurerte, området og ute på Kalven. Fiskemåkene hekker snart ikke lenger, kun 4 par i brattkanten mot NV av Husbergøya. De har tidligere også ligget på Kalven, men der var det bare ett par fiskemåke i 2021 og ingen i år.

En vanskelig lokalitet å registrere pga. mye kratt som gjør det vanskelig å ferdes og lett å overse noen par.

TUSKJÆR I ÅS, INDRE BUNNEFJORDEN – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Hg	Gg	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2009	75	3	1	1	50	18	1	1	
2011	260	4	1	1	230	24			4
2013	421	4			401	16			
2015	346	6			330	10			
2017	300	10			276	14			
2019	287	11			268	7		1	
2021	189	11		1	164	8		1	4
2023	153	9			131	7			6

Solid koloni på tross av noe reduksjon fra de seneste årene. Her har fortsatt de tradisjonelle artene hettemåke, makrellterne og, noen, fiskemåke kolonien selv, dog sammen med hvitkinngås siden tidlig 2000-tall. Trenden på fiskemåke er klart negativ. Ternene er borte fra nabolokaliteten Flatskjær, men det er kanskje disse som har reetablert seg på Tuskjæret?

FLATSKJÆR I ÅS, INDRE BUNNEFJORDEN – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Tj	Hm	Fm	Sm	Mt
2009	275	1			1	259	8		2
2011	342		1		1	315	8	2	15
2013	39		4		2	5		2	26
2015	30		4	2	1	2	3	5	13
2017	24		6	1		1	3	10	3
2019	19		5		1			13	
2021	22		5					16	1
2023	28		4					24	

Fortsatt lavt tall, dog ørliten økning. Flatskjær har blitt en rendyrket sildemåke- og hvitkinngåskoloni, men som hettemåke- og ternekoloni er det slutt.

Telling i land på Ytre Vassholmen 14.5.2023. Foto Stephan Koll.

Fredete lokaliteter - Vestfjorden

Vestfjorden er området fra og med Lysakerfjorden i nord, med Bygdøy i øst og Fornebulandet i vest, og sørover i fjorden mellom Bærum og «gamle» Asker i vest og Nesoddlandet i øst med Steilene på Nesoddensiden og sør til Nærnes på Askersiden av fjorden. Bestumkilen, Kaffeskjær og Killingen i Oslo (vest av Bygdøy) rapporteres under Vestfjorden siden det tilhører Lysakerfjorden selv om det tilhører Oslo kommune. Det er en velutviklet skjærgård i Bærum og nord i Asker med et par lokaliteter sør til omkring Slemmestad, men bare to grupper av øyer langsmed Nesoddlandet; Ildjernet (uten særlig mye sjøfugl) og Steilene (med mye sjøfugl).

KAFFESKJÆR I OSLO – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	70	1						1	25	40	3			
2011	264			1				1	221	36	4	1		
2013	156		2	5	1	1	10	1	93	40	2		1	
2015	205	1	1	9			22	2	139	28	1		1	1
2017	49			3			22		21	3				
2019	54	1		5			21	1	22	2			2	
2021	154	1		8	3		30	2	106	2			1	1
2023	351	1		13			16	2	312	2				5

God trend, med et bedre resultat i år enn på lenge. Hettemåkene har funnet tilbake og 312 par er det beste resultatet på svært lenge (men det var hele 472 par i 1991). Fiskemåkene har hengt seg opp i 2 kun par, de var hele 112 par fiskemåke i 1995.

Kaffeskjær har aldri vært noen stor grå-/sildemåkekoloni, men de siste registreringene har disse artene ikke vært boende på holmen overhodet.

Makrellterne som koloni var sist gang i 1999 (da 14 par), siden den gang bare slengere i enkeltår så 5 par i 2023 får vi være fornøyde med.

LAGMANNSHOLMEN I LYSAKERFJORDEN, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

Også del av et naturreservat for geologi som inkluderer nærmeste del av landsiden av holmen, etablert 1988 og som inkluderer selve holmen også.

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sb	Mt
2009	100					94	2			4
2011	127				1	120	1			5
2013	197		2			192	1		1	1
2015	5		1		1		1	1		1
2017	1									1
2019	118			1		113				4
2021	7	1	1	1	1		1			2
2023	7		1	1						5

Det synes som om hettemåker etablerte seg her sent da det ble flere par utover i juni måned (ble derfor ikke tabellført). Kanskje som resultat av å ha mislyktes på annen lokalitet (f.eks. nærliggende Feieskjær eller Langskjær?). Men fuglene mislyktes også her og kolonien ble forlatt utover i juni uten at unger vokste opp. En (og samme?) svartbak prederte voldsomt på ungene her. Dette ble også observert i 2022.

Ett knoppsvanepar bygde rede inne på landsiden, men forlot dette snart. Ett annet knoppsvanepar hekket vellykket i en dam, «Telenordammen», straks innenfor Fornebulandet.

Pga. stangfiske fra holmen (fiskerne vasser over) og kajakkpadlere i sundet har det gått dårlig med Lagmannsholmen inntil informasjonsbøylene ble lagt ut i 2019. Det året, og 2020, gikk hekkingen bra, men ikke siden.

DOKKSKJÆR I SNARØYKILEN, BÆRUM – BIOTOPVERNOMRÅDE OPPRETTET I 2009

(= Amerikaskjær og Lille-Amerika i riktig gamle rapporter)

Vest	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	228		1	2		219	5		1	
2011	232		2	8	1	216	3		1	1
2013	21	1	2	14		2	1		1	
2015	46		2	15	1	27	1			
2017	20	1		15	1		1	1	1	
2019	42		1	8		31	1	1		
2021	15			13	1		1			2
2023	12			10	1				1	

Nedgang. Hettemåkene fortsatt borte. Svaneparet ligger inne på Ankerbrygga, Snarøya siden 2020 og ikke på selve Dokkskjæret. Bra med ålegress i Snarøykilen til svaneparet som hekker inne på Snarøya (ved Ankerbrygga).

SANDHOLMEN I HUNDSUND, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

Ar	Sum	Ks	Hg	Æf	Gg	Tj	Hm	Fm	Gm
2009	3							3	
2011	1							1	
2013	67				2	1	63	1	
2015	420	1			2	1	415	1	
2017	6	1	1	1		1		1	
2019	6							5	1
2021	8					1		7	
2023	4				4				

Nok et dårlig år. I praksis var holmen tom, men fire kull med grågås frekventerte lokaliteten ultimo mai. De kan ha hekket på holmen.

Flere og flere båter bruker nå Hund Sund for båtplasser inne i Hund Sundbukta («-pollen»). Båter og kajakkpadlere må passere på kloss hold. Dette går nok ikke bra. Det ligger oftere enn før ærfugl i Hund Sund, men ingen hekking på Sandholmen i år - de pleier jo ikke det. Ett par gravand fikk frem fem unger og frekventerte mudderstrendene i Hund Sund en måneds tid, men de hekket neppe på holmen. Sundet er fullt av ålegress.

Historisk maks-tall for hettemåke var 761 par i 1982.

ALV SV AV FORNEBU I BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

Ar	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	88		2	17		36	32	1
2011	82	2	3	23	1	26	26	1
2013	87	6		24	1	28	27	1
2015	62	6		25	1	16	13	1
2017	61	5	1	15		20	16	1
2019	78	5		26	1	29	16	1
2021	72	6	1	25	1	24	13	2
2023	74	8	3	39		12	11	1

Noenlunde som før, men nedgang i måkebestand sett på lang sikt fra maks gråmåke 47 par i 2001 og maks sildemåke 32 par i 2009. Det er snarere bestanden av ærfugl i, nå, mest de innenskjærs delene av Bærumsskjærgården som opprettholder tallet. Rekord i hvitkinngås, skjønt 8 par er fortsatt et lavt tall. Hettemåkekoloni har ikke Alv vært siden 1987.

SELSKJÆR SV AV FORNEBU I BÆRUM – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	29		4	1	19			4	1
2011	50	1	5	1	26			16	1
2013	70		4	1	26		1	37	1
2015	38	1	4		10			22	1
2017	73	1	5	1	15		2	49	
2019	52	1	3		26	1	2	30	1
2021	43		5		12	1	1	23	1
2023	67	1	5		20	1	3	36	1

Bedring siden sist, og det gjelder både ærfugl og sildemåke som er de to artene som dominerer skjæret. Selskjæret blir mer og mer en ren sildemåkekoloni.

LANGSKJÆR SV AV FORNEBU I BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	13		3	1	4	2		1	1		1	
2011	31		5	4	14		4				1	3
2013	347	1	13	6	22		303			1	1	
2015	35	1	8	1	24						1	
2017	55		9		44	1					1	
2019	243		12	4	84		142	1				
2021	104		12	1	85	1		1	2	1	1	
2023	134		8	2	87		32		2	2	1	

Liten oppgang fra sist og dette skyldes hettemåkekolonien som var tilbake igjen. Dog, de var ikke veldig mange og de var borte igjen utover i juni måned så kolonien mislyktes. De var hele 402 par i 2005. Ærfugl med ny rekord igjen og med 87 par er den indre fjords tredje største ærfuglkoloni. Ærfuglen øker kraftig på her inne i Bærumsbassenget, hekket på Langskjær første gang så sent som i 2003. Makrellterne er stort sett borte herfra, har ikke hekket siden 2011. Det hekket 22 par terne i 1985.

SVARTSKJÆRA* I OSTØYBUKTA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

*Summen av de tre skjærene Svartskjær, Flatskjær og Jakteskjær i Ostøybukta.

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	2				1	1					
2011	4				1	1		1		1	
2013	8	1		2	2	2				1	
2015	19	1			15	2				1	
2017	4				3					1	
2019	21	1	1		14	1		1	1	1	1
2021	106	1	1		5	1	66	1		1	26
2023	15	1	1		8	1					4

Svartskjæra har ligget sørgelig nesten-tomme i mange år. Hettemåkekolonien forsvant etter 1995-sesongen. Men i 2020 ble det et hjertelig come-back av både hettemåke og makrellterne på Flatskjæret. De hekket her også i 2021 og 2022. I år var en god del makrellterne tilstede 14.5. hvorav 3 par ruget og vi tenkte at til sammen 12 par kom til å ruge snart. Uansett, de mislyktes og var ikke å se under ternetellingen 10.6. utover et par på selve Svartskjæret.

Knoppsvaneparet ligger denne gang på Svartskjæret, ikke på Jakteskjær som vanlig. Svanen har overtatt Svartskjæret alene – selv svartbaken har måttet forlate dette når en svane vil ha plassen alene.

MØKKALASSENE UTENFOR SNARØYA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	36			1	13	2		2	8	3		7
2011	104				14	2	71	1	10	1		5
2013	29				18	2		1	6	1	1	
2015	40				28	2		1	6	1		2
2017	28		3		12	1			10	2		
2019	26		1		6	1		2	12	4		
2021	22		1		6	2		1	11	1		
2023	18	1	3		4	2			6	1	1	

Nok et dårlig år, også for ærfuglen. Et av fjordens få kanadagåsreir lå sør på Møkkalassene. Her var det 300–700 par hettemåke på 1990-tallet, maks 782 par i 1982.

YTRE VASSHOLMEN UTENFOR SNARØYA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	129		6	3	14	4	5	83	10	4
2011	122		15	2	29	3	3	52	15	3
2013	107		14	1	27	1	2	41	17	4
2015	114		15	3	35	2	2	41	12	4
2017	116		16	3	35	4	2	41	12	3
2019	97		20	1	34	1	2	31	6	2
2021	82	1	19		28	2	2	17	10	3
2023	89		28	3	24	5	1	22	5	1

Nokså likt som sist, men en tydelig reduksjon i, særlig, gråmåke sett i et lengre tidsperspektiv. Ytre Vassholmen var jo den første, større stormåkekolonien i indre Oslofjord innenfor Drøbaksund. Maks gråmåke var 135 par i 1997 og det lå jevnt på dette antallet ved sekelskiftet. Færre sildemåke og svartbak også i år. Som vanlig en god lokalitet for hvitkinngås (rekord med 28 par) og ærfugl. Knoppsvanen borte igjen.

Det var en plutselig oppvekst av apotekerkattost i 2019 og -20 som vi ikke ser igjen lenger. Pussige saker. Vi lurte jo på om måkene kanskje ikke likte denne planten, som kunne bli så høy og tett. Men dersom dette betød noe så har de i alle fall ikke kommet tilbake igjen etter at plantene forsvant igjen.

TERNESKJÆR VED GÅSØYA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	27		6		3	16	2
2011	23		15	1		6	1
2013	8		2			4	2
2015	6		6				
2017	9		7	1		1	
2019	10		8				2
2021	6	1	3			1	1
2023	5		3				2

Selv sildemåkene har nå forlatt dette skjæret som var en klassisk sildemåkekoloni i en lang periode.

MELLEMSKJÆR VED GÅSØYA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	23		1	1	5	1	1	6	6	1	1
2011	5				2	1				1	1
2013	13			1	7	3		1		1	
2015	15	1			11	2				1	
2017	35	1	1		12	1		1		1	19
2019	15	1	2		11	1					
2021	21	1	7		12					1	
2023	11	1	4	1	2	2			1		

Den gamle hettemåke- og ternekolonien er, for lengst, borte. Hettemåkene forsvant etter 1997-sesongen (maks 862 par) og makrellterna forsvant etter 1999. Reetableringen av makrellternekolonien på skjell- og grusstranda i sørøst i 2017 ble altså bare et blaff. Det ble faktisk ikke registrert en eneste måke- eller ternehekking i 2019, og kun ett par svartbak sist og ett par sildemåke i år. Selv ærfuglen mister taket om denne kolonien, med stusselige 2 par. Dette var første sted vi noen gang registrerte ærfuglhekking i indre Oslofjord (i 1979).

PRINSESKJÆR VED ØSTØYA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	26	2		2	1		2			2	17
2011	23	4		11	1		1			2	4
2013	26	4	1	17	1			1	1	1	
2015	94	6		30	1	33	1			2	21
2017	162	5		21	2	129	1			2	2
2019	54	4		35	1		1			2	11
2021	17	7		3	2		2	1		2	
2023	3	1		2							

Prinseskjær har vært en skuffelse de siste årene, men ærfugl har reddet bestanden her. I år ble det funnet 36 reir med knuste egg og bare to intakte reir med rugende hunn på. Vi mistenker sterkt at eggene i de røvete reirene er kråkespist. Det lå en stor båt (M/S Rødfjord) ankret opp kloss ved skjæret. Vi så ingen om bord i båten i løpet av den uka vi var på sjøen, men tenker at arbeid på/ved båten kan ha forstyrret fuglene slik at kråka har kommet til og forsynt seg.

BORØYSKJÆR VED BORØYA, BÆRUM – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978.

Stundom rapportert som **Furuskjær** og **Lite skjær sør for Borøya** i eldre rapporter (skjæret var den gang navnløst på kart, men står nå oppført som Borøyskjær i Norgeskart.no).

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	41		1				6	7		1	26
2011	32		1				2	10	2	1	16
2013	36	1	2	2	3	1		6	1	1	19
2015	11		2		5			2		1	1
2017	6		3					2		1	
2019	0										
2021	3				2					1	
2023	16		2	1	11	1				1	

Stusselig også i år, men 11 par ærfugl reddet antallet noe. Ternene som stundom ligger på skjellstranda på nærliggende Furuholmen var heller ikke tilstede der.

ULVUNGENE VED NESØYA, ASKER – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	333	1				1		1	325	4			1
2011	403				5	2	2	2	391				1
2013	5			1			2	1					1
2015	2	1											1
2017	8			3				3			1	1	
2019	17			3			2	1	1	8	2		
2021	13						1	2		8	1	1	
2023	6		1	1						2		1	1

Nok et dårlig år. Kanadagås ny hekkeart. Ulvungene hadde sitt siste gode år i 2011, da som fjordens største hettemåkekoloni. Men det var flere par før i tiden med rekorden på 758 par i 1982. Dette var også en god makrellternekoloni frem t.o.m. 1985 (27 par i 1978). Så lå det plutselig ett par makrellterne og ruget i år. Men denne lyktes ikke. Etter 2011 har det vært ynkelig her. Fiskemåke, derimot, har etablert seg med noen få par de siste årene.

ULYKKESSKJÆR VED NESØYA, ASKER – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Sm	Sb
2009	34			4	1		25	3		
2011	18		2	8	2	1		2	2	1
2013	11		3	5				2		1
2015	19		2	15					1	1
2017	11		3	6	2					
2019	31	1	1	24	1			1		3
2021	15		1	11	1					2
2023	18	1	1	14	1					1

Nok et dårlig år her. Ærfugl øker i det lange bildet, men ned fra toppåret 2019. Ulykkesskjæret med Taglungbukta er en lokalitet det ofte finnes en god del svaner. Det er godt om ålegress i bukta og omkring skjæret, noe som svanene synes godt om.

Hettemåkekolonien (maks 794 par i 1987) ble borte i 2007/-09 og siden har det vært ynkelig her. Samme utvikling som på nærliggende Ulvungene.

KRÅKHOLMEN I BLAKSTADBUKTA, ASKER – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

Står under navnet Kråkholmen på Norgeskart.no, men som **Krokholmen** på sjøkart og har nok stundom blitt rapportert med dette navn i tidlige rapporter.

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	44	2		2		30	3	2		5
2011	256	2	1	1	210	31	2	3		6
2013	57	3		3		30	2	6	1	12
2015	30	2		1		9	6	6		6
2017	52	3		3	2	10	5	12		17
2019	33	2		1		5	6	10		9
2021	57	3	3	1		13	4	11		22
2023	52	6	1	1		11	5	11		17

Tallene gjelder hele holmen selv om bare vestlige delen er fredet. Måkene ligger stort sett i reservatet i SV, hvitkinngjessene noe mer spredt og ternene ligger i gresset i NØ - altså ikke i den delen som er reservat. Det fluktuerer litt på fiskemåkene, men rimelig bra tall i år selv om det var langt bedre frem t.o.m. 2013.

Vi er usikre på hvor mange terneunger som satt i gresset utover i juni, vanskelige å se.

ROGNEKJÆR I BLAKSTADBUKTA, ASKER – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	69		1		6		2	9	51	
2011	103	1	2	2	13	1	1	7	76	
2013	97	1	3	2	16	1	1	15	58	
2015	110	1	6	1	25		1	3	72	1
2017	95	1	4		13	1		5	71	
2019	101	1	5		17	1		14	62	1
2021	154	1	6	1	16	1	1	12	116	
2023	129	1	6		31			8	82	1

En stabil koloni der sildemåke dominerer, og med hele 82 par ble det nest best år gjennom tidene (rekordresultat i 2021) – og indre Oslofjords største sildemåkekoloni også i år. Sildemåka etablerte seg først med ett par i 1986 og det ble stort sett ett par frem til 1991 hvorpå det økte. Historisk var også dette en hettemåkekoloni med maks-tall 600 par i 1987 for så å hekke for siste gang i 1990 (81 par) men med et isolert «come-back» i 1995 (185 par). Makrellternekolonien forsvant etter 2001 av.

TERNEHOLMEN I ASKER – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	106	15	3	29	3	5	46	5		
2011	130	21	2	30	4	4	42	10		17
2013	113	18	3	22	4	2	38	24	2	
2015	121	16		30	3	2	48	20	2	
2017	91	17		31	1		27	15		
2019	115	15	1	48	2		26	22	1	
2021	22	1		3	2		9	7		
2023	15	3	2	9	1					

Sist skrev vi at «Den gamle sjøfuglkjempen ligger nå som et sørgelig syn». Det ble enda verre i år! Hvorfor ble ærfuglene brått borte? Det var hærverk i ærfuglkolonien i 2020 (mange tomme reir (NINA-undersøkelsen)), kanskje fuglene lærte noe da? Samtlige måkearter var også borte i år, og selv hvitkinngåsa holder lave tall.

Terneholmen var en gang indre Oslofjords aller største hettemåkekoloni med 2422 par i 1990.

LILLE BJERKØYSKJÆR I ASKER – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

Også rapportert under navnet **Nordre Bjerkøyskjær**.

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	35	1	2	1	1		3	25	2	
2011	37	2		14	1		1	17	2	
2013	26	2		17				5	2	
2015	23	2		19	1				1	
2017	24	1		20	1	1			1	
2019	31	2		27					2	
2021	13	3		7					3	
2023	6	1			1				1	3

Kolonien er på mange måter borte, men har hatt en jevn økning av ærfugl gjennom mange år. Dette har nå stoppet opp. Men svartbaken greier seg, og tre par makrellterne etablerte seg i gresset her for første gang på lenge.

HVALSKJÆR I LEANGEN, ASKER – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	40		2		12	1		16	8	1	
2011	63		5	1	31		1	14	10		1
2013	61	1			40			10	9	1	
2015	56		1		31	1	1	9	12	1	
2017	39	1	1		7	1	1	7	20	1	
2019	35	1	1		12			8	12	1	
2021	37		1		3	2		9	7		
2023	36		1		29			1	4	1	

Stabilisert seg på et lavere nivå enn tidligere. Opprinnelig en hettemåkekoloni med omkring 500 hekkepar frem til bråstopp etter de 311 par i 1989. Gråmåke etablerte seg i 1986 og nådde et maks-tall på 37 par i 2001. Det første sildemåkeparet kom i 1989. Begge disse går nå tilbake i antall. Ærfuglen la seg på rede første gang i 1999. Pene ærfugltall i en periode, men svært dårlig i 2021. Tilbake igjen med hele 29 par i år.

KNERTEN I NESODDEN, VESTFJORDEN – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Rs	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	101	1	23	1	33	4		3	35	1	
2011	109	1	33	1	58	2		1	6	5	2
2013	91	1	32		36	2	1		10	4	5
2015	105		34	1	49		1		11	2	7
2017	109	1	27		59	1		1	15	3	2
2019	102	1	30		60			1	6	1	3
2021	76	1	23	1	34	1			10	2	4
2023	90	1	30	4	44	1			8		2

Fremdeles tynt med stormåker i forhold til tidligere, kolonitallet sikres av bra med ærfugl og hvitkingås, begge opp siden sist. Historisk gråmåketopp 255 par var i 1995. Ærfugl etablerte seg her første gang i 1984, hvitkingås i 1993.

Det er mink på Steilene og vi tror at dette ødelegger for sjøfuglene i øygruppa inkludert Knerten.

GEITUNGHOLMEN I ASKER (TIDL. RØYKEN) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

Tallene refererer til hele holmen selv om bare den vestligste delen er sjøfuglreservat.

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	40					2	2		20	13	2		1
2011	73			2		14		3	14	31	3	1	5
2013	71		3	1	2	12	4		15	30	3	1	
2015	34		3			3	1		12	10	4	1	
2017	74		9	1		9	2	4	16	18	5	1	9
2019	163		3			2	2	105	17	20	13	1	
2021	90	1	6			19	1		16	22	23	1	1
2023	125	1	16			19	2		15	29	40	1	2

Totalt 125 par er et bra år som, i de seneste årene, bare er overskygget av 2019 som hadde en tilfeldig hettemåkekoloni. Den var ikke der i år. To par terne. Disse holder normalt til sammen helt i vest, men har ikke dominert her på en stund. Derimot normale tall for ærfugl, fiskemåke og gråmåke, og oppgang for sildemåke. Fiskemåketallet har vært imponerende stabilt gjennom en årrekke nå, men årets 15 par er faktisk indre Oslofjords største fiskemåkekoloni. Det er altså heller de øvrige lokaliteter som har mistet mange fiskemåkepar enn det er økning her. Knoppsvane ruger også i år, svane på Geitungholmen var ny hekkeart sist.

DYNA I ASKER (TIDL. RØYKEN) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

Tallene oppgis for summen av de tre skjærene **Dyna med Puta, Skurven og Flåskjær**. Se tabellene for detaljer.

År	Sum	Kg	Hg	Sa	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	39				13		8	13	5	
2011	52				24		7	18	3	
2013	55	1			22	1	15	14	1	1
2015	30			1	11		8	9	1	
2017	20				1		10	8	1	
2019	16				3		4	7	2	
2021	16				2		7	6	1	
2023	18		1		1	1	7	6	2	

De fire skjærene har kommet dårlig ut av det i en del år nå. Av de bare 18 parene ligger 14 av dem på Flåskjær. Det er gjerne Flåskjær fuglene bruker nå for tiden. Hvitkinngås er ny hekkefugl her, også den på Flåskjær. Svartbaken har tatt Dyna og Skurven, den pleier å bruke Skurven.

Fredete lokaliteter – Drøbaksund

Dette er området fra Søndre Langåra utenfor Fagerstrand i Frogn og sør for Nærnes i Asker og sør til og med Småskjær og Storskjær utenfor Drøbak og Storsand. Området tilhører Frogn og Asker kommuner (tidligere Røyken og nordre del av Hurum kommuner).

Det er hertil de lokalitetene som tidligere har blitt rapportert i egne rapporter for Buskerud, den vestre del av Drøbaksund, blir henført – unntatt Geitungholmen og Dyna som tilhører Vestfjorden (men som er med i grafene merket BU (= «gamle» Buskerud).

HØVIKSKJÆRA I ASKER (TIDL. RØYKEN) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Rs	Gm	Sm	Sb
2009	125		2	51		1	35	23	13
2011	120		2	64	1		16	24	13
2013	95		3	35			18	21	18
2015	107	1	4	55			20	19	8
2017	95		2	41			15	20	17
2019	77		4	38			10	13	12
2021	51	1	4	23			8	4	11
2023	69	1		46			6	8	8

Nedgangen brutt? Og det alene pga. godt med ærfugl. Særlig stormåkebestanden går ned. Historiske topper for gråmåke var 123 par i 1995, sildemåke var 70 par i 2007 og ærfugl var 64 par i 2011. Høvikskjæra er vanligvis indre Oslofjords største svartbakkoloni, så også i år selv om det bare ble med 8 par. Laveste «vinnerresultat» for svartbak på svært lenge. Men så er da ikke svartbaken like vanlig som koloniruger der den ofte er enslig «konge på haugen» i en koloni eller alene på et eget skjær.

SUNDBYHOLMENE I ASKER (TIDL. RØYKEN) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

Tallene er summen av de tre Sundbyholmene. Det, vegetasjon nakne, midterste skjæret ligger gjerne fugletomt. Deltallene per skjær fremkommer i tabellen.

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Hg	Gg	Ss	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	272				5	1	1	85	2	2	77	88	11
2011	347				4			158	1		63	110	11
2013	248	1	1	1	8			84	1	1	56	84	11
2015	237				6			112	3		56	48	12
2017	242				12			80	1		59	76	14
2019	204	1			9			111	1	1	33	36	12
2021	194	7			8			88	1		39	48	3
2023	196	45			15			83		1	33	19	

Totalt 196 par er omtrent som i fjor (194 par), som var det svakeste året på lenge. Som på nærliggende Høvikskjær så er det reduksjon i stormåkebestanden som er mest påfallende, særlig gjelder dette sildemåka og svartbaken var totalt borte. Ærfuglen greier seg, 83 par er bra. Av disse lå, som vanlig, de fleste på Søndre Sundbyholme (73 par). Den vegetasjonsløse, Midtre Sundbyholme lå tom. Den gjør ofte det.

Interessant er det at storskarvene nå synes å okkupere den nordre holmen, holmen med fyret på. Vi fant et par storskarv rugende i 2013, men så gikk det helt til 2019 før det kom ny hekking. I 2020 fant vi 5 par, i 2021 var det 7 par, i 2022 var det 22 par og i år topper det seg med 45 par storskarv. Disse skarvene tar «en del plass» som nok går ut over stormåkene. Hvorfor hekkebestanden da også går ned på det nærliggende Høvikskjæret er jo ikke logisk, men storskarvene bruker ofte å sitte der også – tar plass gjør dem.

DEMMEKILSKJÆRA I ASKER (TIDL. RØYKEN) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Kg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2009	14		4	1	2	6	1		
2011	7			1		4	2		
2013	9			1		5	2		1
2015	7	1	1	1		2	2		
2017	0								
2019	5			1		4			
2021	3		2	1					
2023	5			1			3	1	

Kun fem par sjøfugl i år. Ny hekkeplass for sildemåke. Men det veier jo slett ikke opp for frafallet på sildemåke ellers i Drøbaksund. Vi så 8 ind. makrellterne, men de hekket ikke da vi var der.

HJELPSKJÆRA I ASKER (TIDL. RØYKEN) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Mt
2009	13	1			2			3	1	6
2011	9	1					1	2		5
2013	123	1				2	117	3		
2015	460	1	1			1	450	3		4
2017	20			1			9	1		2
2019	11	1				2	4	1		3
2021	0									
2023	81					1	75	5		

Det har vært svært variabelt på de to, små, Hjelpskjæra i alle år. Fra tom koloni sist ble det hele 75 par i en hettemåkekoloni i år, og også fiskemåke økte med sine 5 par. Alle ligger på det østre skjæret.

STORSKJÆR I ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Gh	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	166	1				12		1		123	26	3
2011	205	1		3		55		1		115	28	2
2013	265	1		1		58		1		159	40	5
2015	211	1	2		1	54		2	2	83	60	6
2017	211	1	2			34		1	1	84	84	4
2019	195		2			58		1		63	66	5
2021	179	1	3			43	2	1		16	110	3
2023	178	1	5			55		1	1	51	63	2

Totalt 178 par er identisk med forrige telling (179 par). Sist var det særlig gråmåkebestanden som hadde en knekk her (kun 16 par), men gråmåka justerte dette opp til 51 par i år. Sist var det særlig bra med sildemåke (110 par), dette nedjusterte den til et mer vanlig tall: 63 par. Ærfugl noe opp igjen til 55 par som er vanlig nivå. Hvitkinngås fortsetter økningen (til 5 par), men det går ikke fort.

Storskjær var indre Oslofjordens første hekkelokalitet for gråhegre med 9 rugende gråhegrer i 2020 og 2 par i 2021. Disse var borte igjen. Gråhegrene hekker vel helst inne i skogen et sted.

SMÅSKJÆR I FROGN – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	66	1		17			10	37	1	
2011	84	1		31	1	2	20	29		
2013	93	1	1	24			10	56	1	
2015	79			20	1		11	43	2	2
2017	88	1	1	14	2		7	62	1	
2019	94			19	1		5	69		
2021	80	1		10			7	62		
2023	69	1		19	1		14	33	1	

En svært stabil koloni, men litt ned fra sist. Særlig stor reduksjon i sildemåketallet. Gråmåkene litt opp igjen fra en negativ trend. Det sitter normalt mange storskarver her, men de hekker ikke.

NORDØSTRE ASKESKJÆR, FROGN. NATURRESERVAT F.O.M. 1978

Betegnelsen er Askholmen på Norgeskart.no. De øvrige Askholmene er ikke naturreservater.

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	142	1		25		7	108	1
2011	166	1	1	51		16	96	1
2013	163	1	2	49		14	95	2
2015	146	1	4	37		15	89	1
2017	127		3	16		22	85	1
2019	156	1	2	53		9	89	2
2021	125	1		36	1	8	79	
2023	72	1		22		1	47	1

Betydelig lavere tall i de to siste tellingene enn i tiden før. Dårlig år for gråmåke, bare ett par igjen i en sildemåke-dominert koloni. Har ofte vært den største sildemåkekolonien i fjorden, men betydelig ned i år. Lokaliteten må ses i sammenheng med de øvrige tre Askeskjæra/Askholmene der også den midterste huser en del sjøfugl.

STAKASKJÆR I HALLANGEN, FROGN – BIOTOPVERNOMRÅDE OPPRETTET I 2009

Ar	Sum	Kg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sb	Mt
2009	6				1		1	1	3
2011	12	1	4	6	1				
2013	19	1			1	10	2		5
2015	9	1					2		6
2017	51					50	1		
2019	15			2	1	12			
2021	10	1				2			7
2023	0								

Noe ustabil her, men første året med null fugl! Stakaskjær er ikke spesielt stor så særlig mange parene kan det, uansett, aldri bli.

Her hekket 225 par hettemåke i 1995 og det holdt seg på over hundre t.o.m. 2007. Det hekket 12 par makrellterne i 1997.

STORSKJÆR I HALLANGSPOLLEN, FROGN – FUGLEFREDNINGSOMRÅDE OPPRETTET I 2009

Ar	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	11		1						10			
2011	23		1			2			13	1		6
2013	18					6	1		8	1		2
2015	17		1			6			4	1		5
2017	34	1				8	1		7	1		16
2019	13	1				8		3			1	
2021	26		1	1		14			5		1	4
2023	17	1			3	4			4		1	4

Ustabil for tiden og dårligere enn sist. Knoppsvanen holder stand. Tre kull grågås ble ført opp på skjæret, men hekkeplassen er jo ukjent. Ærfugl ned igjen etter godt tall sist. Hettemåkene forsvant etter 1997-sesongen (117 par).

Hettingerpar på Tuskjær innerst i Bunnefjorden, Ås 21.5.2023. Foto Morten Bergan

Interessante, ikke-fredete, lokaliteter i indre Oslofjord:

Vi tar med oss et nennsomt utvalg ikke-fredete sjøfugllokaliteter som har, eller har hatt, en sjøfuglkoloni.

SØNDRE SKJÆLHOLMEN I BUNNEFJORDEN, NESODDEN

Kjent som Søndre Skjærholmen i riktige gamle rapporter da det sto slik på de gamle sjøkartene.

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	149			27	5		42	3		5	51	9	7
2011	193	1	1	41	4		80	1		2	52	10	1
2013	207		2	48	2		59	2	1		57	22	14
2015	213			42	5		87	1		4	56	7	11
2017	354		1	72		1	72	4		2	138	60	4
2019	358			73	4		90	2		3	139	46	1
2021	378	1		59	5		140	2		2	103	60	6
2023	393	2		79	8	1	119	6			100	75	3

Indre Oslofjordens aller største sjøfuglkoloni i 2023, dog knepent foran Fyrsteilene, med nokså konstant totalbestand de siste fire tellingene. Lokaliteten ble i år den største lokaliteten for fem arter: hvitkinngås, ærfugl, tjeld, gråmåke og sildemåke i indre Oslofjord. Det er særlig hvitkinngås, ærfugl og gråmåke som holmen er viktig for nå, men også mer og mer for sildemåke. Vi husker ikke at noen lokalitet har huset 6 par tjeld noen gang. Holmen er tydeligvis stor nok til å huse 2 svanepar, det er ikke vanlig. Rekord i grågås også, 8 par/kull. Her hekket også et stokkandpar. Men fiskemåke fant vi ikke i år.

Beliggenheten som den sydligste av holmene i ytre Bunnefjorden gjør at den må ses i sammenheng med Nordre Skjærholmen – som er fredet.

KILLINGEN, LYSAKERFJORDEN, OSLO

Øya NV av Bygdøy. Den bratte nordskrenten har alltid huset et antall fiskemåke og en god del hettemåke. Både brattkanten i nord og sørspissen av Killingen var bortimot fugletomme i år også med unntak av henholdsvis 4 par fiskemåke i nord, 2 par ærfugl og 1 tjeld rugende på skjellstranda i sør. Det var ganske bra her i 2019.

Kajakkpadlebanen i Bestumkilen har start rett utenfor kolonien i nord og kan gi en del forstyrrelser. Men det forklarer ikke bortfallet av kolonien i sør.

FEIESKÆR I LYSAKERFJORDEN, OSLO

Vest av Killingen. Her pleier det å ligge godt med hettemåke, riktignok færre enn før i tiden. I 2021 lå skjæret tomt, men i år registrerte vi 28 par. Hekkingen gikk, imidlertid, ikke bra. Her hekket også 2 par hvitkinngås, 2 ærfugl, 1 tjeld og en svartbak.

GEITHOLMEN (= GEITA) ØSTENFOR SNARØYA, BÆRUM

Naturresevat vernet i 2008, men ikke som sjøfuglreservat. På kalktørrengen i sør har det de siste årene utviklet seg en sjøfuglkoloni av betydelig størrelse med svært interessante tall for hettemåke og makrellterne. I 2021 var Geita fjordens største hettemåkekoloni med 614 par. Det var omtrent det samme antallet reir i mellomåret 2022, også da fjordens største hettemåkekoloni. Da ble imidlertid kolonien røvet av nærmeste beboer på holmen og bare én unge vokste opp av ca 620 reir. Cirka 1200 egg ble plukket. Eierne fikk bot. Hvorvidt det også i 2023 har vært forstyrrelser i etableringsfasen er ikke kjent, men holmen var i alle fall tom for hettemåker under våre registreringer. Kanskje måkene hadde lært at lokaliteten ikke er trygg og heller søkt til andre lokaliteter?

Makrellternene hekket med 32 par i 2021 og Geita var da også fjordens største ternekoloni, dog da ned fra 50 par i 2020. I 2022 hekket 28 par og nå i 2023 hekket 44 par terne. Ternene etablerer seg så sent i kolonien at hendelsen ved 17.maitider 2022 trolig ikke påvirket ternekolonien nevneverdig. De kanskje da

heller ikke lærte at her var farlig, slik hettemåkene kan ha gjort, og hekkingen både i 2022 og i 2023 ble vellykket med en god del unger.

Spredte par av andre typer sjøfugler: Hvitkinngås 1 par, ærfugl 6 par, 2 par tjeld og 1 par gråmåke.

På nordsiden av Geita ligger den lille holmen Geitungen som normalt huser et snes sjøfugl, gjerne sildemåke. I år 9 par.

TORVØYA SV AV FORNEBU, BÆRUM

Torvøya ble fredet som naturreservat i 2008, men ikke som sjøfuglreservat. Torvøya har i mange år vært en betydelig hekkeplass for fiskemåke, men det siste «store» året var i 2017 (49 par). Fiskemåkene er på rask retur herfra, bare 7 par i år. De fleste fiskemåkereirene ligger normalt på vestspissen. Noen grå- og sildemåker pleier å legge seg i østskråningen (mot Alv), henholdsvis 6 og 11 par. Antall hvitkinngås steg fra 5 par i 2021 til 10 par i 2023, men det var jo 10 par også i 2019. Ett par tjeld.

JUNKERN v. Grimsøya, BÆRUM

Lite skjær på innsiden av Grimsøya og normalt kun av interesse pga. en god makrellternebestand. Noe særlig antall terne har det ikke vært siden 2017 (14 par), i år bare 2 par. Disse lyktes heller ikke å få unger på vingene.

SPANNSLOKKET sør av Brønnøya, ASKER

Ved Brønnøyas utside i sør. Naturreservat, men ikke for sjøfugl. Det ligger ofte en god del fiskemåke og ruger i brattkanten på kalksteinsveggen som heller mot Langårsund samt på, den uthogde, flata nedenfor brattkanten (21 par i 2017). Her var tomt i år. Heller ingen makrellterne i år. Disse ligger normalt i gravbergknappenga i SV og har vært borte herfra i mange år nå med unntak av en liten koloni i 2019. Noen terner prøvde seg i det nærliggende Skurven nærmere Brønnøya, men disse mislyktes.

RAUSKÆRA I ASKER

I Askers utskjærgård. 203 par sjøfugl totalt, likt som sist (196 par). Har i mange år hatt en stadig økende måkebestand, der særlig stormåkene er tallrike. Gråmåke omtrent som sist (72 par mot 77 sist) og sildemåke (52 par mot 56 sist). I tillegg har det blitt riktig mye hekkende hvitkinngås her ute med 33 par – ett par under rekordtallet 34 par sist. Antall ærfugl er økende med 36 par (22 par sist).

Nytt i 2021 var en liten makrellternekoloni på 3 par. Denne økte voldsomt til hele 21 par i 2022. I år var det ingen terner å se.

Rauskjær, og nærliggende Skauern, har blitt klassiske steder å finne skjærpiplerke – en veldig kysttilknyttet spurvefugl. Vi så ingen på registreringsdatoene, og tenker at tørken på forsommeren kombinert med mye båtfolk på fjorden i gode forsommerdager kan ha skremt dem?

DJUPALEN I ASKER

I Askers utskjærgård. Djupalen har vært en god sildemåkelokalitet i mange år nå etter en «dårlig start» som ubrukt koloni den gangen man vurderte hekkeholmer for vern. Har også vært lite brukt av friluftsfolk. En betydelig sildemåkekoloni finnes nå her, 66 par er som sist (61 par) og bare litt under rekorden fra 2019 (81 par). Bare 3 par gråmåke og 1 par svartbak og 10 par ærfugl, 1 tjeld og 2 par grågå. Relativt nytt på Djupalen var 5 par makrellterne. Trolig gikk dette ikke bra.

Det ligger også en mindre holme, [Djupalsteinen](#), mellom Djupalen og Skauern. Her hekker det stundom litt hettemåke og makrellterne, men ikke i ås. Derimot var det sterkt varslende strandsnipe.

STORE BJERKØYSKJÆR I ASKER

Utenfor Bjerkøya. Store Bjerkøyskjær har ligget «i skyggen» av Lille Bjerkøyskjær siden tellingene begynte, men har hentet seg opp gjennom de siste årene. I år var det 37 par sjøfugl her (36 par sist, men temmelig tomt i 2019). Av de 37 parene var 11 par sildemåke og 20 par gråmåke samt 1 par svartbak å finne. Rugende ærfugl så vi intet til, omtrent som sist (1 par), mens det var hele 27 par i 2019. Men 4 par hvitkinngås.

SANDSPOLLSKJÆR, INNE I SANDSPOLLEN, ASKER

Det lille, navnløse, skjæret inne i Sandspollen v. Skjærlaget, som vi bare kaller Sandspollskjær, har ofte en pen koloni makrellterne. Vi registrerte 10 par makrellterne den 21. mai, men bare to lå på reir. Både hvitkinngås og knoppsvane, 4 par fiskemåke og 1 par svartbak fikk plass på skjæret. Svanen brukte stillehavsøsters til å lage reir. Klekte grågjesskull svømmer tidlig inn i Sandspollen og nyter godt av mudderbukt med ålegress (og brød fra båtgjester?), hele 7 kull.

FYRSTEILENE, I STEILENE, NESODDEN

Ettersom koloniene på Knerten og Storsteilene har blitt gradvis reduserte, Storsteilene nå nærmest utraderte, så har Steilenegruppens øyer vært sjøfuglfattige med unntak av ærfugl. På Fyreilene har det imidlertid alltid ruget noen fiskemåker og makrellterner, men holmen slo virkelig til i 2019 med hele 180 par hekkende hvor også hettemåkene var tilbake igjen. Også i år ble det pene tall her ute; 345 par hettemåke er rekord (opp fra 180 par sist) og 12 par makrellterne. I 2019 lå det hele 50 par makrellterne på lokaliteten. En så stor ternekoloni hadde ikke indre Oslofjord sett siden 1980-årene. Det var «bare» 12 par i 2022. Ternene hadde dårlig hekkesuksess i det mink herjer i koloniene på Steilene. Hettemåkene produserte en del unger, men ikke på langt nær så mange som 345 par skulle tilsi.

Med 14 par fiskemåke ble dette puslete fra de 27 par sist da det var fjordens største fiskemåkekoloni. Like vel er 14 par fiskemåke i 2023 nok til å være nest største fiskemåkekoloni – bare slått av Geitungholmen. Fyrsteilene huser også 11 par ærfugl og 10 par hvitkinngås.

Fyrsteilene forvaltes av Oslofjordens Friluftsråd som kystledhytte. Men de er flinke til å passe på at hekkende fugler ikke forstyrres. En del fugler, terner og fiskemåker, hekker på stranda straks nedenfor fyrhusene.

SØNDRE LANGÅRA I FROGN

Nordspissen av Søndre Langåra har hatt noen gode år med velfungerende hettemåkekoloni nordafor fyret (198 par hettemåke i 2017) etter at kolonien har vært fugletom i et tyvetalls år omkring sekelskiftet. Det var, imidlertid, dårlig igjen i 2019 og i årene 2020–23 har hettemåkekolonien vært tom igjen. At det ligger 13 par fiskemåke på nordspissen er temmelig normalt, men at en lokalitet med dette tallet da skal bli en av fjordens største hekkelokaliteter for fiskemåke er mer uvanlig.

Søndre Langåras fyrhus forvaltes av Oslofjordens Friluftsråd som kystledhytte. Men de er flinke til å passe på at hekkende fugler ikke forstyrres. Fuglene hekker i et temmelig ulendt landskap som er vanskelig å ferdes i.

ASKESKJÆRA for øvrig («Askholmene» hos Norgeskart.no) I FROGN

Det NØ skjæret er fredet, men det hekker en del sjøfugl også på de øvrige – totalt ble det således 52 par i tillegg. De fleste av disse (34 par) hekket også i år på Midtre Askeskjær. Færre stormåker, men til sammen 24 par ærfugl. Av hvitkinngås, som begynner å bli temmelig vanlig nedover i fjorden også, fant vi 8 par.

Ærfuglkallene samler seg i karflokker etter hekketid, før danmarksturen sommerstid. Leangen, Asker 16.5.2023. Foto Morten Bergan.

RESULTATER Breiangen

Breiangen er midtre Oslofjord der fjorden breier seg ut ved Tofte i Asker med Mølen som sørligste lokalitet og inn til Saltskjær utenfor Grunnane i Drammensfjorden. Området er har et litt annerledes landskap kjennetegnet av litt større lokaliteter av grunnfjell, gabbro og drammensgranitt enn de lave kambrosilurøyene i Bunne- og Vestfjorden. Alle lokalitetene lå tidligere i Hurum kommune, nå Asker kommune. Til indre deler av Drammensfjorden (Blindeskjæra, tidligere Vestfold fylke) har vi aldri reist.

I tillegg sjekker vi kyststrekningen for eventuelle klekte ærfugl- og grågåskull, samt for å kartlegge individer av siland og gravand, langs kysten fra Tofte til Holmsbu i ytre del av Drammensfjorden.

Sauholmen i Sonsbukta hører, på en måte, til Breiangen, men har historisk ikke blitt registrert som dette da det lå på «Akershus-siden» av fjorden. Vi velger nå å rapportere Sauholmen herunder, men tar den fortsatt ikke med i grafisk fremstilling da så mange år mangler herfra.

Årets tellinger ga 842 par mot 986 par i 2021 (eksklusive Sauholmen i Vestby) og eksklusive gravand og siland som vi bare teller voksne individer av (ikke reir). Dette er en nedgang på 14,6 % prosent.

Nedgangen er størst for makrellterne, fiskemåke og sildemåke samt hettemåke som vi overhodet ikke fant hekkende i år (igjen). Men knoppsvane, grågås, hvitkingås, og gråmåke hadde positiv endring fra 2021 til 2023.

Under har vi kommentert bestandsendringer for hver enkelt fredet lokalitet, deretter for hver enkelt art.

ERTSVIKSKJÆR, ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkingås	Ærfugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hettemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svartbak	Makrellterne
2001	129		1		2		54		1		2	1	4	51	10	1	2
2003	109		1				49						7	33	16	2	1
2005	130		1				47				1		2	69	5	5	
2007	79		1				41		1		1			24	8	3	
2009	57		1	2			43				2		1	4	1	3	
2011	72		1		2		65				1					3	
2013	63						57				1			1		4	
2015	76						66						2	2	3	3	
2017	47						40				1			1		5	
2019	57				3	1	49		1		1					2	
2021	42					1	32	1			1		1	2	2	2	
2023	100		1		2	4	74		1		1			5	11	1	

Totalt hele 100 hekkende par, som er det beste resultatet siden 2005! Det er særlig for ærfugl at kolonien slår til, med hele 74 par. Det svake resultatet i 2021 forklarte vi da med en ørlite senere telledato. Like fullt, årets tall er formidabelt bra og, med dette resultat, den største ærfuglkolonien i Breiangen.

Stormåkekolonien er nå så godt som borte, skjønt sildemåke gjorde det bra i år med sine 11 par mot bare 0–3 par i perioden 2009–2021 og det beste året siden 2003. Hvitkingås med 4 par, ny rekord. Knoppsvane tilbake igjen etter ti års opphold.

MØLEN, ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 1978

År	Sum	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkinngås	Ærfugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hettemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svartbak	Makrellterne
2001	301			1			23		1		6		104	121	36	2	7
2003	594			1			29		1		6		284	152	78	1	42
2005	700						19	1			9	76	333	227	22	2	11
2007	466						15			1	5	3	220	144	60	3	15
2009	576				1		27				7		226	156	143	7	9
2011	402				1		37	3	1		7		141	55	121	7	29
2013	421				3	1	37		1		9		108	81	152	1	28
2015	430					2	54	1	1	1	5		63	116	163	2	22
2017	453					5	16	1		1	7	24	60	77	149	3	110
2019	428					7	63	1	1	1	2	77	29	42	176	3	26
2021	409		1			12	21	1	2	1	5	87	23	34	149	6	67
2023	199		1		1	9	51	2	2		4		8	29	73	2	17

Totalt bare 199 hekkende par, ned fra 409 par sist. Det er et markert fall i alle tre stormåkearter med halvering av sildemåke fra 149 par sist til bare 73 par nå i 2023. Noen gråmåke og fiskemåke hekker fortsatt på sørspissen, men totalt bare 8 par fiskemåke er det dårligste resultat for fiskemåke i tellingenes historie (333 par i 2005) og drastisk nedgang fra 23 par i 2021, som jo også var et svært dårlig årsresultat.

Hettemåkekolonien (87 par sist) var borte i år hvilket selvsagt står for en god del av reduksjonen på Mølen. Makrellterne (17 par) i strandsonen på Nordkapp er et historisk lavt tall og det dårligste siden 2009. Mølen er, normalt, den største makrellternekolonien i hele indre og midtre Oslofjord med formidable 100 par i 2017. Så er det dette med terner og telletidspunkt da.

Knoppsvane også i år, det var ny art her ute i 2020. To par stokkand, og hele 9 par hvitkinngås gjør Mølen til den største kolonien for en voksende bestand hvitkinngås (selv om det var 12 par sist). Fire par tjeld. Vi så strandsnipe på to steder, kanskje hekket disse på øya.

RAMVIKHOLMEN, ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2007

År	Sum	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkinngås	Ærfugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hettemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svartbak	Makrellterne
2001	128			1			40				2		19	58	5	3	
2003	39						21				1		1	15		1	
2005	37			2			9				3		6	17			
2007	27						13		1		2		1	9		1	
2009	29						26				1			2			
2011	25						21		1		2			1			
2013	25				1		18		2		2		1			1	
2015	22						17		2		1			1		1	
2017	11						9						2				
2019	4						4										
2021	19		1			1	12						4	1			
2023	17		1		2		6		1	1			6				

Hekkebestanden på Ramvikholmen har gått jevnt nedover, kun 17 par sjøfugl hekket i år – omtrent som de siste dusin årene. Av de 17 parene var det 6 par ærfugl og 6 par fiskemåke. Lavt tall på fiskemåke, like vel bedre enn på lenge. Spredte par både på kalven av holmen mot sør, men særlig fiskemåkene hekker på kalven mot øst ovenfor utedoen. Knoppsvane i år også, samt 2 par grågås, men ingen hvitkinngås.

TOFTEHOLMEN, ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

(MEN HOLMEN BLE FREDET ALLEREDE I 1919(!))

År	Sum	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkinggås	Ærfugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hettemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svartbak	Makrellterne
2001	242		1				43				3		14	119	50	3	9
2003	265			1			43				5		37	168	9	2	
2005	195			2			9				5		21	132	20	3	3
2007	232						53	1			2		4	128	44		
2009	193				1		40				3		2	103	40	3	1
2011	156				4		64				2		2	65	16	3	
2013	72				1		32		2		3		2	26	3	3	
2015	67						41				2			20	2	2	
2017	38				1		26				2			8		1	
2019	104						59				2			41	2		
2021	93				1	2	46		2		1		1	35	3	2	
2023	94						48		3		1		1	36		5	

Totalt 94 par sjøfugl, altså samme som sist (93 par) og et normalt resultat for de siste ti årene. Det er særlig ærfugl og gråmåke som dominerer på Tofteholmen med henholdsvis 48 og 36 par. Sildemåka var borte herfra i år, men svartbaken slo til med 5 par. Ingen gjess å finne er nokså uvanlig på Tofteholmen, skjønt mange er det jo aldri.

Tofteholmen er nok, generelt, noe underestimert hva, spesielt, ærfugl angår da holmen er tett bevokest og vanskelig å inventere. Men dette er jo like vriert hvert år. Vi ser ofte en del siland omkring Tofteholmen, i år 12 individer. Noen av disse hekker sikkert.

VEALØS, ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkinggås	Ærfugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hettemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svartbak	Makrellterne
2001	450			1	4	1	26				1			287	110	20	
2003	268		1			1	15				1		7	113	128	2	
2005	377		1			2	26				2		8	108	222	8	
2007	324		1		2	2	24				1		4	98	188	4	
2009	287		1		3	3	31				1		3	80	160	5	
2011	309					3	33				2			81	180	10	
2013	270				2	4	31	1			3		2	130	88	9	
2015	198					3	33				1			95	63	3	
2017	126	3				1	10				2		3	88	12	7	
2019	251	44	1			4	43		1		3		3	60	92		
2021	261	123			1	3	8		1		2			28	89	6	
2023	305	151			4	7	30		1		2			74	32	4	

Totalt 305 par sjøfugl er opp siden sist (261 par) og beste året siden 2011. Stormåkene hadde et finurlig resultat i år på den måten at gråmåka gjorde et formidabelt byks opp (74 par) mens sildemåka gikk kraftig ned (til bare 32 par). Det var, imidlertid, flere par av dem begge for ti år siden og i tiden før. Ærfuglen er noe variabel, men 30 par er en forbedring fra bare 8 par sist. Av gjess gikk det bedre for både grågås (4 par) og hvitkinggås (7 par), ny rekord for dem begge.

På Vealøs etablerte det seg en liten koloni storskarv («mellomskarv») i 2017, med 3 par. Året etter var det noe flere, ca ti par, dernest tok det helt av med 44 par i 2019, 82 par i 2020 og 123 par i 2021. I år ble det ny rekord igjen med 151 hekkende skarvepar. Skarvene hekker i små busker og direkte på berget på holmens høyeste punkt samt i øvre del av brattkanten mot øst.

SALTSKJÆR, ASKER (TIDL. HURUM) – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

Første registreringsår på Saltskjær var først i 2011!

År	Sum	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkinggås	Ærfugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hettemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svartbak	Makrellterne
2011	56	16					1							6	23	10	
2013	121	26		1	1	1					1		7	29	49	6	
2015	126	28		2		1							1	34	57	3	
2017	125	38		1		3							2	25	49	7	
2019	157	46		1		5	3				1		3	35	60	3	
2021	125	51				2							3	20	45	4	
2023	125	34	1			4	4	2					1	28	44	7	

Totalt 125 par hekkende sjøfugl er identisk med tellingene i 2021 og et temmelig vanlig resultat fra 2013 av. Med 28 og 44 par av henholdsvis gråmåke og sildemåke er dette helt normale tall, dette gjelder også de 7 parene med svartbak. Fire par hvitkinggås er bedre enn sist (bare 2 par), men viser klart en økende trend siden etableringen av arten her i 2013. Ingen kanadagås i år heller. Saltskjær er en stormåkekoloni uten særlig mye ærfugl. Kanskje er Drammensfjorden for lite salt til at ærfuglen liker seg.

Saltskjær var første hekkeholme for storskarv i midtre (og indre) Oslofjorden. Arten etablerte seg med 2-3 hekkepar i 2008. Kolonien har vokst jevnt siden da, dog ikke så raskt som slike skarvekolonier gjerne gjør. Men det ble 34 par storskarv i 2023, noe som er litt mindre enn rekordresultatet på 51 par sist. Fuglene hekket opphavlig i noen store løvtrær, men disse synes å ha blitt drept av guano så nå hekker skarvene delvis i døde trær og delvis på bakken på toppen av holmen.

NORDRE SAUEHOLMEN I SONSBUKTA, VESTBY – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

Saueholmen blir normalt ikke inventert, men muligheten bød seg de siste tre sesongene. Siden vi mangler så mange tall bakover i tid så inngår ikke holmen i grafene, og får separat plass i tabellen. Tallene gjelder hele holmen og ikke bare reservatet som er den nordligste delen.

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2019	81			6		14	1	27	1			10
2021	213	1		17	1	11	2	143	13			25
2023	121			6	3	20	4	38	18			32

Totaltallet ned fra sist, men dette skyldtes kraftig reduksjon av hettemåkekolonien. Hettemåkene hekker inne i reservatet, mens fiskemåke og terne er jevnere fordelt (fm: 11 par inne i og 7 par utenfor reservatet, mkt: 18 inne i og 14 utenfor). Også de øvrige artene hekker både i og utenfor reservatene inkludert tre av tjeldeparene. Strandsnipe ble observert (utenfor) og tre kull grågås. Knoppsvane ble ikke registrert, men hekket her i 2020 og -21

Tabeller

Fredete lokaliteter:

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Hg	Kg	Gg	Ks	Sa	Æf	Sk	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Kaffeskjær	Oslo	15.05.	351	13			1		16		2	312	2				5
Kavringen	Oslo	15.05.	19	1					5		1			6	5		1
Galteskjær	Oslo	15.05.	22	1							1			3	16		1
Nakkeskjær	Oslo	15.05.	169	4					2			146					16
Bleikøykalven	Oslo	15.05.	295	11		2			69		3	159	2	29	19		1
Kaninøya	Oslo	15.05.	115	7					28					16	64		
Hertugskjær	Oslo	15.05.	16									62		1	15		
Malmøyskjær	Oslo	15.05.	64			1									1		
Husbergkalven	Nesodden	15.05.	104	8					55					12	29		
Husbergøya	Nesodden	15.05.	138	39		8			41		1	4	4	26	17		2
NSkjærlholmen	Nesodden	15.05.	164	25		3			67					42	21		6
Tuskjær	Ås	21.05./09.06	153	9								131	7				6
Flatskjær	Ås	21.05.	28	4										24			
Lagmannsholmen	Bærum	15.05./10.06.	8		1				1		1						5
Dokkskjær	Bærum	15.05.	12						10		1						1
Møkkalassene	Bærum	15.05.	18	3	1				4		2			6	1		1
Y Vassholmen	Bærum	14.05.	89	28		3			24		5	1	1	22	5		1
Sandholmen	Bærum	16.05.	4		4												
Langskjær	Bærum	18.05.	134	8		2			87			32		2	2		1
Selskjær	Bærum	18.05.	67	5			1		20		1			3	36		1
Svartskjær	Bærum	16.05.	1				1										
Alv	Bærum	18.05.	74	8		3			39					12	11		1
Flatskjær	Bærum	16.05.	7						3			1					3
Jakteskjær	Bærum	16.05.	7	1					5		1						
Furuskjær	Bærum	18.05.	16	2		1			11		1						1
Prinseskjær	Bærum	18.05.	3	1					2								
Terneskjær	Bærum	16.05.	5						3								2
Mellemkjær	Bærum	16.05.	11	4		1	1		2		2			1			
Ulvungene	Asker	16.05.	6	1		1							2				1
Ulykkeskjær	Asker	16.05.	18	1			1		14		1						1
Terneholmen	Asker	18.05.	15	3		2			9		1						
Hvalskjær	Asker	16.05.	36	1					29					1	4		1
Rogneskjær	Asker	16.05.	129	6			1		31					8	82		1
L. Bjørkøyskjær	Asker	16.05.	6	1							1						1

Fredete lokaliteter:

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Hg	Kg	Gg	Ks	Sa	Æf	Sk	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Krokholmen	Asker	16.05.	52	6					1		1		11	5	11		17
Knerten	Nesodden	16.05.	90	30	4	1	1		44		1			8		2	
NØ Askeskjær	Frogn	19.05.	72			1			22					1	47	1	
Staskaskjær	Frogn	19.05.	3		3												
Storskjær	Frogn	19.05.	17		3	1			4				4			1	4
Småskjær	Frogn	19.05.	69			1			19		1			14	33	1	
Geitungholmen	Asker	19.05.	123	16		1			19		2		15	29	40	1	
Flåskjær	Asker	19.05.	14	1										7	6		
Skurven	Asker	19.05.	3						1		1					1	
Putå	Asker	19.05.	1													1	
Dyna	Asker	19.05.	0														
Høvikskjæra	Asker	19.05.	69			1			46					6	8	8	
Demmekilskjæra	Asker	19.05.	5								1			3	1		
N Sundbyholmen	Asker	19.05.	86	5					10	45			1	15	10		
S Sundbyholmen	Asker	19.05.	110	10					73					18	9		
Hjelpskjæra	Asker	19.05.	81								1	75	5				
Storskjær	Asker	19.05.	178	5					55		1		1	51	63	2	
Sum fredet 2023 (antall par)			3277	268	2	41	12	0	871	45	34	918	55	346	581	44	60
<i>Sum fredet 2021 (antall par)</i>			<i>2979</i>	<i>230</i>	<i>2</i>	<i>23</i>	<i>13</i>	<i>1</i>	<i>854</i>	<i>7</i>	<i>35</i>	<i>494</i>	<i>88</i>	<i>308</i>	<i>778</i>	<i>58</i>	<i>86</i>
<i>Endring i % fra 2021 til 2023</i>			<i>10,0</i>	<i>16,5</i>	<i>0,0</i>	<i>78,3</i>	<i>-7,7</i>	<i>-100,0</i>	<i>2,0</i>	<i>542,9</i>	<i>-2,9</i>	<i>85,8</i>	<i>-37,5</i>	<i>12,3</i>	<i>-25,3</i>	<i>-24,1</i>	<i>-30,2</i>

Ikke-fredete lokaliteter:

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Hg	Kg	Gg	Ks	Sa	Æf	Sk	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Frognerkilen	Oslo	15.05.	2			2											
Bestumkilen	Oslo	17.05.	1	1													
Killingen N	Oslo	15.05.	4										4				
Feieskjær	Oslo	15.05.	34	2			2		2	1	1	28				1	
Killingen S	Oslo	15.05.	3				2				1						
LilleHerbern	Oslo	15.05.	1										1				
Loffen, Nakholmen	Oslo	15.05.	9	3						3	1		3	1	2		
Nakholmen	Oslo	15.05.	8			2				6							
Lindøya	Oslo	15.05.	3			1											
Daggerskjær	Oslo	15.05.	1									1					
Purka, Lindøya	Oslo	15.05.	3								3						
Jakteskjær	Oslo	15.05.	3			2					1						
Galteskjær II i Paddehavet	Oslo	15.05.	15	1			1		2	1	1				9	1	
Malmøykalven	Oslo	15.05.	5			5											
Langøyene	Oslo	15.05.	4			3					1						
Gressholmen	Oslo	15.05.	2				2										
Bleikøya S	Oslo	15.05.	14								1		13				
Bleikøya N	Oslo	15.05.	11										11				
Hovedøya inne i bukta	Oslo	15.05.	41			1					1	39					6
"Paddeskjær" v. Skilpadda	Oslo	09.06.	6														
S Skjæholmen	Nesodden	15.05.	393	79		8	2	1	119		6			100	75	3	
Bomannsvik	Nesodden	21.05.	1			1											
Solbukta	Ås	21.05.	1			1											
Bonnebukta	Ås	21.05.	2			2											
Bogenbukta	Ås	21.05.	4	2			1						1				
Snarøykilen	Bærum	15.05.	1				1										
Skomakerholmen	Bærum	16.05.	3								1		2				
Holsa	Bærum	15.05.	2								1		1				
Geitholmen (Geita)	Bærum	15.05.	54	1					6		2			1			44
Geitungen v. Geita	Bærum	15.05.	15	1					2		1			2	9		
Junkern	Bærum	16.05.	6						2		1					1	2
Hundsund	Bærum	18.05.	5			4		1									
Koksabukta	Bærum	19.05.	2			2											
Storøykilen	Bærum	18.05.	5			5											

Ikke-fredete lokaliteter:

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Hg	Kg	Gg	Ks	Sa	Æf	Sk	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Bjerkeholmen	Bærum	18.05.	5	1							1		1		2		
"Storøyskjær" v. Storøyodden	Bærum	18.05.	1								1						
Holtekilen	Bærum	18.05.	2			1	1										
Solskjær	Bærum	18.05.	2							1						1	
Torvøya	Bærum	18.05.	35	10						1			7	6	11		
Kalvøyskjær	Bærum	16.05.	4							4							
Borøya	Bærum	16.05.	2			2											
Saraholmen	Bærum	16.05.	1							1							
"Panama" v. Borøya	Bærum	16.05.	1							1							
Rosenholmen	Bærum	16.05.	4							1							3
Mølleholmen	Bærum	16.05.	1										1				
Gåsøya	Bærum	16.05.	3			3											
Store Mikkel	Bærum	16.05.	1		1												
Mikkel	Bærum	16.05.	1														1
Stjepdrenna	Asker	16.05.	13			1			2		1		2	1	7	1	
Kuholmen	Asker	16.05.	5							1			2	2			
"Kuskjær"	Asker	16.05.	2										1			1	
"Brønnstein" v. Brønnøya	Asker	16.05.	3						2				1				
Vendelsund	Asker	16.05.	170			3	1	1	36		3			72	54		
Sværslepene	Asker	18.05.	2													1	1
Djupalen	Asker	18.05.	83			2			10		1			3	66	1	
Djupalstein	Asker	18.05.	11	2		4											5
Rauskjæra	Asker	18.05.	403	33					11			345	14				
Skogerholmen	Asker	18.05.	4	3		1											1
Skurven i Langårsund	Asker	18.05.	1										1				
Østre Halsbukta	Asker	16.05.	1										1				
St. Bjørkøyskjær	Asker	16.05.	5	4													
"Vetreskjær"	Asker	16.05.	2										2				
Leangbukta	Asker	16.05.	1													1	
Holmenbukta	Asker	16.05.	5			1					1		3				
Kavringen	Asker	21.05.	5										5				
"Rognholmskjær"	Asker	21.05.	2										1			1	
Sandspollen inkl. skjæret	Asker	21.05.	20	1		7	1						4			1	6
"Morbergkjær"	Asker	21.05.	16						1			3	5				7
Nærsmes molo	Asker	21.05.	3										1	1	1		
Nærsmes	Asker	21.05.	6			6											
Nærsmestangen	Asker	21.05.	1			1											
Ramtonholmen	Asker	21.05.	17		1						1		10	1	4		
Killingholmen	Asker	21.05.	8		2	4					1						

Ikke-fredete lokaliteter:

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Hg	Kg	Gg	Ks	Sa	Æf	Sk	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Ildjernet	Nesodden	21.05.	2			2											
Suteren	Nesodden	21.05.	23	7				2	2	9	1	3		20	11	1	1
Rekeskjær	Nesodden	16.05.	33								1						
Storsteilene	Nesodden	16.05.	1													1	
Fyrsteilene	Nesodden	16.05.	22	10													12
S Askeskjær	Frogn	19.05.	2									2					
M. Askeskjær	Frogn	19.05.	34	5	3			15			1			7	3		
NV Askeskjær	Frogn	19.05.	16	3	1			9			1			2			
S Langåra N	Frogn	19.05.	14								1		13				
Lågøya N	Frogn	19.05.	1				1										
Møkkalassa	Frogn	19.05.	8	4	2	1	1										
Sum ikke-fredet 2023 (antall par)			1672	172	7	82	10	3	227	0	39	419	126	219	254	17	88
Sum fredet 2023 (antall par)			3275	268	2	41	12	0	871	45	33	918	55	346	581	44	59
TOTAL 2023 (antall par)			4947	440	9	123	22	3	1098	45	72	1337	181	565	835	61	147
TOTAL 2021 (antall par)			5250	367	4	108	19	1	1094	7	65	1522	232	523	1033	82	191
Endring i % alle lokaliteter 2021 til 2023			-5,8	20	125	14	16		0		11	-12	-22	8	-19	-26	-23
Andel par på fredete lokaliteter 2023			66,2	61	22	33	55	0	79	100	46	69	30	61	70	72	40

Sjøfuglregistreringer langs kysten av Buskerud, resultater 20. mai 2023

Arter	Total																	
	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkingås	Frtugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hetemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svarbak	Makrellterne	Gravand	Siland (ind)
Saltskjær	34	1			4	4	2						28	44	7			
Ertsvikskjær		1		2	4	74		1		1			5	11	1			2
Mølen		1		1	9	51	2	2		4		8	29	73	2			4
Ramvikholmen		1		2		6		1		1		6						
Tofteholmen						48		3		1		1	36		5			12
Vealøs	151			4	7	30		1		2			74	32	4			4
Tofte til Rødtangen				1		1												
Totalt	185	4	0	10	24	214	4	8	0	9	0	16	172	160	19	17	0	22

Arter	Total																	
	Storskarv	Knoppsvane	Kanadagås	Grågås	Hvitkingås	Frtugl	Stokkand	Strandsnipe	Sandlo	Tjeld	Hetemåke	Fiskemåke	Gråmåke	Sildemåke	Svarbak	Makrellterne	Gravand	Siland
Ertsvikskjær		1		2	4	74		1		1			5	11	1			2
Mølen Nord/vest		1				3	2			1		3						4
Mølen Øst					6	45		2		3			17	66	1			
Mølen Sør Spiss				1	3	3						5	12	7	1			
Mølen Sum	0	1	0	1	9	51	2	2	0	4	0	8	29	73	2		0	4
Ramvikholmen Sør/Øst				2		6		1		1								
Ramvikholmen Sør/Vest		1										6						
Ramvikholmen Sum	0	1	0	2	0	6	0	1	0	1	0	6	0	0	0	0	0	0
Tofteholmen Nord/øst						21		3		1			1					12
Tofteholmen Sør/Vest						27				1		1	35	5	1			
Tofteholmen Sum	0	0	0	0	0	48	0	3	0	1	0	1	36	5	1	0	0	12
Vealøs	151			4	7	30		1		2			74	32	4			4
Totalt Breiangen	151	3	0	9	20	209	2	8	0	9	0	15	144	121	8	17	0	22

Gravandkull blir stadig sjeldnere å se i grunne mudderbukter. Her er ungene fra Hundsubukta, Fornebu 1.6.2023.
Foto Morten Bergan

Denne rapporten ligger til nedlasting her:
<http://oa.birdlife.no/9249>

Rådata for sjøfugltellingene ligger her:
<https://oa.birdlife.no/prosjektrapport/59>

avdeling
Oslo og Akershus

Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO

Telefon 48 17 07 85
leder@oa.birdlife.no